...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

...УРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

(...00) | 1963 оной февралиин 15, пятница | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй арадай уран зурааша А. А. Пластовые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Советскэ зураглан харуулгын искусствые хүгжөөлгэдэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, дала наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, СССР-эй арадай уран зурааша **Пластов** Аркадий Александровичые **Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1963 оной февралиин 13.

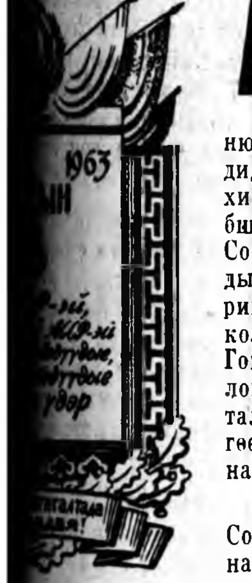

Арадай кандидадууд

Буряадай АССР-
...үдтэ, ажалша-
...тагай Соведүүд-
... һунгалтануud
...рамма батала н
...съездһээ хойшо
...ууд мүн боло-
...үүлалтын үедэ
...ын организаци,
тодорхойлогшо
... улам дээшэлхэ
... үе сагаймнай
... дотор заагдан-

... ойртохо тудам
...отагуудта ажал-
...эдэбхи улам
... Теэдшье һун-
...бүхэн социалис
...ан мандаһаниие
...рхэйлдэг ха юм.
...ын ажалшадай
...нэгэдэлынь,
...ртиия, тэрээнэй
...льна Комитедые
...саһаниинь ажал-
...урда тээхи суг-
... хүсэтэйгөөр ха-

...сконой ажалшад
...ай АССР-эй Вер-
... нютагай Сове-
...д болон басага-
...идадуудаар дэб-
... Верховно Сове-
...уудаар нү-
... Л. И. Брежнев,
... Кириленко бо-
...ельствын бусад
... манай респуб-
...хабтар ехэ урма
...дэбжүүлһэн байха
...ммунис партиин,
...евоор толгойлог-
...инскэ Централь-
...дын болон га-
... манай республи-
...э халуунаар һай-
...анай, парти бо-
...та бэхи нэгэдэлэй
... үгэнэ.
... болон хүдөө
...рүүшүүл ажалай
...ыгар жэшээ ха-
... дэбжүүлэгдэһэн
...а түрүү хүдэл-
...игуудай, инже-
... хүдэлмэрилэгшэ-
...н ажал ябуулаг-
...иинь гайхалгүй.
... Федерациин Вер-
...утадта кандида-
... вагонно депо-
...рүү слесарь Таи-
...овае нэрлэһэн
... Улаан-Үдын ва-
...ори гаран жэл
... ажалдаа айхаб-
... байхаһаа гад-
...гэжэлдэ залуу-
... Россин Федера-
... манай республи-
... ангиин зүгһөө
... Таисия Егоровна
...нь болохо байна.
...ор коммунизмын
...ескэ үндэһэ һуу-
...рта хүдөө тосхо-
... ла өөрынгөө ехэ-
...на. Ушар тиимэ-
...олон Буряадай
... Соведүүдэй, тэ-
...дай депутадуудай

нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар хүдөө нютагуудай эрхим түлөөлэгшэд нэрлэгдэһэн байна бшуу. Жэшээнь, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхозой гэшүүд эрхим хонишон Гомбо-Цырен Гончиковна Цыремпиловае дэбжүүлээ. Тэрэ хадаа имагтал эрхим һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө нютагайхидайнгаа этигэл найдабарида хүртэһэн байна.

Тэрэшэлэн РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар манай партиин болон арадай үнэн сэхэ түлөөлэгшэд Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ А. У. Хахалов, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ К. Л. Барьядаев, КПСС-эй обкомой хоёрдохи секретарь Н. С. Бирюков гэгшэд дэбжүүлэгдээ.

Ажалай бүтээсэ саг үргэлжэ дээшэлүүлһэнэй, үйлэдбэридэ шэнэ техникэ болон онол аргануудые нэбтэрүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ манай орон дотор коммунизм байгуулагдажа байна. Тиимэһээ засагай дээдэ зургаанда үйлэдбэриин түрүүшүүлэй нэрлэгдэһэниинь тоншье ойлгосотой. Тиимэ эрхимүүдэй тоодо Хандагатайн леспромхозой суута бригадир А. П. Кудряшов, Мухар-Шэбэрэй суута хонишон, Социалис Ажалай Герой Б. Т. Доржиева, Түнхэнэй «Сибиряк» колхозой агроном А. Н. Стрелков, Улаан-Үдын локомотиво-вагон заһабарилгын заводой үрэмдэгшэ А. И. Грехнева болон бусад олон түрүүшүүл нэрлэгдэнхэй. Жэшээнь, хонишон Балдама Тугжиевна Доржиева 1959 ондо 100 эхэ хонин бүхэнһөө 150 хурьгадые абажа, хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалһан юм. Энэ туйлаһан амжалтынгаа түлөө Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн. 1960 ондо бүришье һайн үрэ дүнгүүдые туйлаа. Тиихэдээ 100 эхэ хонин бүриһөө 172 хурьгадые абажа, хонин бүхэнһөө эрхим шанартай 6 килограмм нооһо абаа бэлэй. Үнгэрһэн жэлдэ мүн лэ эрхим һайнаар хүдэлжэ гараа. Гадна Балдама Тугжиевна ниитын ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Тэрэ хадаа аймагай Соведэй депутадаар, КПСС-эй райкомой гэшүүнээр нэгэнтэ бэшэ һунгагдаһан байха юм. Тиимэл хадаа нүхэр Доржиева арадайнгаа эгээл ехэ этигэл найдабарида хүртөө бшуу.

Манай орон дотор парти болон араднай бата бэхеэр нэгэдэнхэй. Партиин хэрэг гээшэ арадай хэрэг ха юм. Ушар тиимэһээ РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар партийнабэшэ хүнүүд нилээд олоор дэбжүүлэгдэһэн байна. Жэшээнь, «Погранична» совхозой һаалишан, партийнабэшэ эдэбхитэн Полина Вавиловна Потапова, Социалис Ажалай Герой, коммунист Петр Петрович Милин, «Электромашина» заводой директор, КПСС-эй гэшүүн Павел Нилсанович Бурлов, Баргажанай леспромхозой тракторист, партийнабэшэ Ф. Д. Молоков болон бусадууд нэгэн доро дэбжүүлэгдээ бшуу.

Тэрэшэлэн СССР-эй Конституциин ёһоор эрэшүүлтэй тон адляар эхэнэрнүүд совет гүрэнэй органуудта һунгаха, һунгагдаха эрхэтэй. Тиимэһээ РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагай Соведүүдтэ ажалша бэрхэ эрхим эхэнэрнүүдэй олоороо дэбжүүлэгдэһэниинь гайхалгүй. Тэдэнэй дунда нарин сэмбын фабрикын директор К. П. Альцман, Баргажанай хонишон Б. А. Бадмаева, Хяагтын врач Г. В. Мункоева, республикын гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ Л. Я. Егорова, оперо, балетэй театрай балерина Л. П. Сахьянова, багша А. З. Яжинова гэгшэдэй нэрэнүүдые баясан харанабди.

Засагай дээдэ зургаанда дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые хараад үзэхэдэ, манай партиин ленинскэ национальна политикын хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байһаниинь, манай ороной арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай улам бүри мандажа байһаниинь аржагар тодоор элирнэ. РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагай соведүүдтэ буряадууд, ородууд, украиннууд, эвенкнүүд болон бусад арадуудай түлөөлэгшэд аб адли эрхэтэйгээр, нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

Мүн республикын ажалшад Соведүүдэй депутадта кандидадуудаар партийна советскэ болон ажахын организацинуудай олохон хүтэлбэрилэгшэдые дэбжүүлжэ, тэдээндэ айхабтар ехэ этигэл найдабари үзүүлээ. Депутадууд хадаа парти болон правительствын политикые эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэгшэд мүн. «Соведэй депутат бүхэн гүрэнэй ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, бодото даалгабари дүүргэхэ ёһотой»,—гэжэ КПСС-эй Программа дотор заагданхай.

Арадайнгаа үзүүлһэн этигэл найдабариие дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудаймнай нэрэтэй түрэтэйгээр бэелүүлхэ байһаниинь хэлсээнгүй. Тиимэһээ тэдэнэй түлөө һунгагша бүхэнэй дуугаа үгэхэ байһаниинь лабтай.

Засагай дээдэ зургаанай депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн эрхимэй эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө дуугаа үгэхэдөө парти болон правительствынгаа политикын түлөө дуугаа үгэхэ байнабди.

Болохоёо байгаа һунгалтанууд парти болон арадай бата нэгэдэлэй баһа нэгэ гайхамшаг гэршэ элирхэйлэл болохо үгэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Кварталай түсэб дүүргэгдээ

Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Байкал» колхозуудай гэшүүд энэ жэлэй түрүүшын кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ социалис уялга абаад, эдэ үдэрнүүдтэ эршэмтэй шангаар ажаллажа байна.

«Байкал» колхозой нүхэд А. З. Гашев, И. А. Попов, М. Т. Буторин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, ехэ загаһа барижа байнхай. Тус колхозойхид загаһа бариха түрүүшын кварталай түсэбые болзорһоонь холо урид 188,4 процент дүүргээд, һунгалтын үдэрые ажалай бэлэгтэйгээр угтахаар мүрысэнэд. Жэлэй түрүүшын кварталай туршада 370 центнер загаһа бариха даабаритай эндэхи загаһашад 695 центнер һайн шанартай загаһа тушаагаад байна.

Кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаһан Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид загаһа бариха даабаряа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Тэдэнэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ И. Б. Бабушкинай даадаг бригада оролдосотой ажалаараа шалгарһаар. Тус бригадынхид февралиин 1-нэй байдалаар загаһа бариха 1-дэхи кварталайнгаа даабариие 80 процентдэ хүргэһэн байна. Нүхэр Данеевэй бригада түрүүшүүлһээ ехээр гээгдэнгүй, даабаряа дүүргүүтэй ябана.

А. Бусурманов.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые һунгуулиин Окружной комиссинууд бүридхэлдэ абаба

УЛААН-ҮДЭ

СОВЕТСКЭ РАЙОН

Белова Болеслава Андреевна, прибор бүтээлгын заводой слесарь-хабсаргагша—Лазовско һунгуулиин 1-дэхи округ.

Сабуров Леонид Павлович, КПСС-эй Буряадай обкомой партийна комиссиин түрүүлэгшэ—Серовско һунгуулиин 2-дохи округ.

Манеев Олег Владимирович, СССР-эй Наукануудай Академиин Сибирьтэхи отделениин Буряадай нэгэдэмэл эрдэм-шэнжэлэлгын институдай директор—Свердловско һунгуулиин 3-дахи округ.

Гурьянов Константин Васильевич, Буряадай АССР-эй Коммунальна ажахын министр—Советскэ һунгуулиин 4-дэхи округ.

Яжинова Агния Зангеевна, 11 жэлэй 3-дахи һургуулиин багша—Некрасовска һунгуулиин 5-дахи округ.

Мулонов Михаил Моисеевич, ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь—Ранжуровска һунгуулиин 6-дахи округ.

Балдано Намжил Гармаевич, Буряадай АССР-эй уран зохёолшодой Союзай правлениин түрүүлэгшэ — Кооперативна һунгуулиин 7-дохи округ.

Бурлов Павел Нилсанович, «Электромашина» заводой директор — Баруун бэеын һунгуулиин 8-дахи округ.

Горлова Мария Семеновна, Улаан-Үдын шэлэй заводой шэл багсалагша—Шэлэй заводой һунгуулиин 9-дэхи округ.

Хахалов Александр Уладаевич, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ—Вагжановска һунгуулиин 10-дахи округ.

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО РАЙОН

Бизюкин Николай Игнатьевич, КПСС-эй Железнодорожно райкомой нэгэдэхи секретарь—Шишковско һунгуулиин 11-дэхи округ.

Ловушкин Владимир Георгиевич, Улаан-Үдын депогой паровозой машинист—Железнодорожно һунгуулиин 12-дохи округ.

Сахьянова Лариса Петровна, Ленинэй орденто Буряадай оперо, балетэй театрай артист—Пушкинска һунгуулиин 13-дахи округ.

Бирюков Владимир Георгиевич, КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь—Горьковско һунгуулиин 14-дэхи округ.

Корниенко Надежда Павловна, барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын штукатурнуудай бригадын бригадир —Красноармейскэ һунгуулиин 15-дахи округ.

Павленко Евгений Петрович, Улаан-Үдын паровозо-вагонно заводой начальник—Аршаанай һунгуулиин 16-дахи округ.

Торонов Роман Касанович, Улаан-Үдын паровозо-вагонно заводой дизельнэ цехэй котельщик — Комсомольско һунгуулиин 17-дохи округ.

Грехнева Александра Васильевна, Улаан-Үдын паровозо-вагонно заводой арматурна цехэй үрэмдэгшэ,—паровозо-бүтээлгын һунгуулиин 18-дахи округ.

Модогоев Андрей Урупхеевич, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь—Индустриальна һунгуулиин 19-дэхи округ.

Иванова Елена Петровна, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй химическэ цехэй машинист—ТЭЦ-овскэ һунгуулиин 20-дохи округ.

Милин Петр Петрович, Улаан-Үдын паровозо-вагонно заводой локомотив хабсаралгын цехэй слесарь — Дээдэ-Онгостойн һунгуулиин 21-дэхи округ.

Выборнова Екатерина Спиридоновна, механическа заводой шэрдэгшэ—Краснодонско һунгуулиин 22-дохи округ.

Парахин Михаил Алексеевич, механическа заводой газо-гагнууршан—Пролетарска һунгуулиин 23-дахи округ.

Продайвода Константин Матвеевич, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, КПСС-эй Буряадай обкомой болон Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй партийно-гүрэнэй хиналтын Комитедэй Түрүүлэгшэ — Одесскэ һунгуулиин 24-дэхи округ.

Исаев Серафим Иванович, механическа заводой директор — Хирпиисын заводой һунгуулиин 25-дахи округ.

ОКТЯБРЬСКА РАЙОН

Бадмаева Зади Бадмаевна, республиканска больницын ахалагша врачай үялга дүүргэгшэ — Заудинска һунгуулиин 26-дахи округ.

Марков Афанасий Данилович, Буряадай АССР-эй Социальна тэдхэмжын министр — Красногвардейскэ һунгуулиин 27-дохи округ.

Бардаков Григорий Михайлович, 154-дэхи барилгын трестын барилга-хабсаралгын 3-дахи управлениин шулуушан—Текстильнэ һунгуулиин 28-дахи округ.

Альцман Клавдия Павловна, Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын директор—Фабрична һунгуулиин 29-дэхи округ.

Яковлева Анна Анкудиновна, Улаан-Үдын модоной заводой модо хюрөөдэлгын цехэй хинан илгагша—Модоной заводой һунгуулиин 30-дахи округ.

Горобец Александр Семенович, Улаан-Үдын мяха-консерпын комбинадай директор—Октябрьска һунгуулиин 31-дэхи округ.

Безродных Мария Васильевна, Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай консервнэ заводой хүдэлмэришэн — Мяханай комбинадай һунгуулиин 32-дохи округ.

Хабалов Сергей Михайлович, Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ — Павловска һунгуулиин 33-дахи округ.

ГУСИНООЗЕРСК ГОРОД

Тучинов Гармажап Дабаевич, Гусиноозерско шахтауправлениин 7/8 шахтын проходчик, — Шахтын һунгуулиин 34-дэхи округ.

Егорова Лидия Яковлевна, Буряадай АССР-эй гүрэнэй түсэблэлтын комиссиин түрүүлэгшэ — Первомайска һунгуулиин 35-дахи округ.

Фэдотова Анна Ивановна, Гусиное Озеро станцидахи электростанциин локомобилиин машинист — Гусиноозерско һунгуулиин 36-дахи округ.

Будажабэ Федор Тогочеевич, Буряадай АССР-эй сэрэгэй комиссар—Наушкын һунгуулиин 37-дохи округ.

ЗАКАМЕНСК ГОРОД

Федотов Иван Алексеевич, Зүүн Сибириин совнархозой горнорудна комбинадай начальник—Захааминай центральна һунгуулиин 55-дахи округ.

Ваганов Александр Филиппович, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Первомайска уурхайдахи экскаваторай машинист — Захааминай заводской һунгуулиин 56-дахи округ.

Эрдынеев Цырен-Доржи Будаевич, КПСС-эй Буряадай обкомой промышленно-транспортна таһагые даагша, — Баянголой һунгуулиин 57-дохи округ.

Цыренова Ханда Гармаевна, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Холтосондохи уурхайн хүдэлмэришэн — Холтосоной һунгуулиин 58-дахи округ.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ

Еланов Семен Онгоевич, Баргажанай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин начальник, — Баргажанай һунгуулиин 38-дахи округ.

Семенов Бато Семенович, КПСС-эй Буряадай обкомой болон Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй партийно-гүрэнэй хиналтын Комитедэй түрүүлэгшын орлогшо — Усть-Баргажанай һунгуулиин 39-дэхи округ.

Молоков Федор Дмитриевич, Баргажанай леспромхозой тракторист—Байгалай һунгуулиин 40-дэхи округ.

Бадмаева Бальжима Аюшиевна, XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой техник-үрэжүүлэгшэ — Уланай һунгуулиин 41-дэхи округ.

Малыгин Николай Иванович, Баргажанай совхозой директор — Уринска һунгуулиин 42-дохи округ.

Базаров Вандан Бадмаевич, Баргажанай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь — Хурамхаанай һунгуулиин 43-дахи округ.

Будаева Чимит Санхаевна, Дэрээнэй совхозой хонишон—Дэрээнэй һунгуулиин 44-дэхи округ.

БАУНТЫН АЙМАГ

Воронин Гавриил Иннокентьевич, КПСС-эй Баунтын парткомой секретарь—Багдаринай һунгуулиин 45-дахи округ.

Силаков Владимир Николаевич, Буряадай геологическа управлениин начальник — Ципиканай һунгуулиин 46-дахи округ.

ЗЭДЫН АЙМАГ

Лубсанов Даши Дашипылович, КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь — Зэдын һунгуулиин 47-дохи округ.

Хандуев Хаймчик Хандуевич, Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь—Белоозерско һунгуулиин 48-дахи округ.

Леонтьев Кузьма Гаврилович, Октябрьска совхозой тракторист, кукурузашан — Дэрэстэйн һунгуулиин 49-дэхи округ.

Лысов Валентин Федорович, Зэдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин начальник — Доодо Ториин һунгуулиин 50-дахи округ.

Цибудеев Циден Цибудеевич, «Буряад үнэн» газетын редактор — Бургалтайн һунгуулиин 51-дэхи округ.

Цыденова Долгор, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан—Үлэгшэнэй һунгуулиин 52-дохи округ.

Бабалаев Даша-Нима Дамбаевич, «Байгал» колхозой түрүүлэгшэ — Санагын һунгуулиин 53-дахи округ.

Жалсараев Дамба Зодбич, Буряадай АССР-эй культурын министр — Сахирай һунгуулиин 54-дэхи округ.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Совет болон хитад арадуудай хоорондохи хани барисаан бата бэхил

МОСКВА, февралиин 13. (ТАСС). СССР КНР хоёрой хоорондо хани барисаан, харилсаа холбооп, харилсан туһалалсалга тухай договорой баталагдаһаар 13 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Хитад-совет хани барисаанай бүлгэмэй центральна правлениин түрүүлэгшэ Сун Цин-линдэ Гадаадын оронуудтай хани барисаа, соёл культурын холбоо барисаа байгуулха совет бүлгэмүүдэй союзай президиум, Совет-хитад хани барисаанай бүлгэмэй правлени амаршалгын телеграмма эльгээгээ.

Совет хүнүүд хитад арадтай хани барисаагаа, социалис лагериин нэгэдэл болон нягта жагсаалые үндэрөөр сэгнэдэг, аршалан хамгаалдаг байна. Хитад арадтай хани барисаа, харилсаа холбоо али болохоор хүгжөөн бэхижүүлхые Совет-хитад хани барисаанай бүлгэм саашадаашье эрмэлзэхэ гээд телеграмма соо хэлэгдэнэ.

Сун Цин-лин өөрынгөө телеграмма соо бүлгэмэй бүхы гэшүүдэй болон хитад арадай зүгһөө агууехэ совет арадта аха дүүгэй халуун амаршалга хүргэһэн байна. Хитадай болон Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи агууехэ хани барисаан, бата жагсаал саашадаа бэхижэн хүгжэхэ гэжэ найдажа байһаниинь телеграмма соо элирхэйлэн мэдүүлэгдэнэ.

ТЕЛЕФОН-ТЕЛЕГРАФ-РАДИО
ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД
ТЕЛЕФОН-ТЕЛЕГРАФ-РАДИО

Лаосой хаан Шри Саванг Ваттхана Москвада ерэбэ

Лаосой хаан дээдэ зэргэтэ Шри Саванг Ваттхана гүрэн түрын хэрэгээр февралиин 13-да Москвада ерээ. Коалиционно правительствын премьер-министр хан хүбүүн Суванна Фума, хаанай хүбүүн—С. Саванг, Гадаадын хэрэгүүдэй министр К. Фолсена, Информациин, пропагандын болон туризмын министр Ф. Вонгвитит, Ниитын хүдэлмэриин болон транспортын министр Н. Сананикон болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд хаантай хамта ерэлсээ.

Хүндэтэ айлшадые угтахадаа совет ороной ниислэлэй хүн зон Лаосой арадта хани халуун мэдэрэлтэйгээр хандадаг байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. Городой түбэй үйлсэнүүд энэ үдэр һайндэрэйхеэр гоёон шэмэглэгдэнхэй байгаа. Лаос королевствын болон Советскэ Союзай гүрэнэй тугууд үлгэгдэнхэй, намилзан харагдана. Улаан бүдүүд дээрэ амаршалгын уряа лозунгнууд бэшэгдэнхэй байна.

Лаосой хаание, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүдые угтахын тулада СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшонор А. Н. Косыгин, А. И. Микоян, бусад тусхай тушаалта хүнүүд, Москвагай ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд Внуковска аэродром дээрэ ерээ.

(ТАСС).

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд

...«Эрдэм» ... ДОРЖИЕВА ... Тугжиевна.

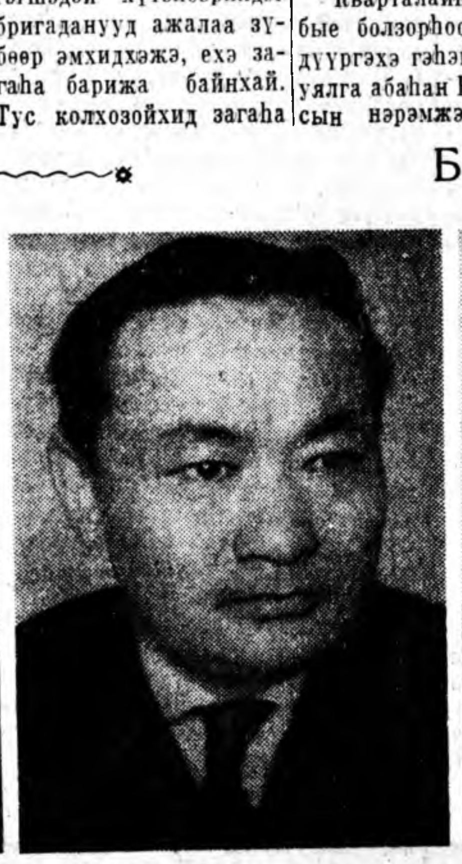

Зүүн Сибириин библиотечнэ институдай ректор **ЖАЛСАБОН Дашидондок Жалсапович.**

Бэшүүрэй Охин-Булагай совхозой гахайшан **ЕФИМОВА Харитинья Венедиктовна.**

Буряадай АССР-эй соёл культурын министр **ЖАЛСАРАЕВ Дамба Зодбич.**

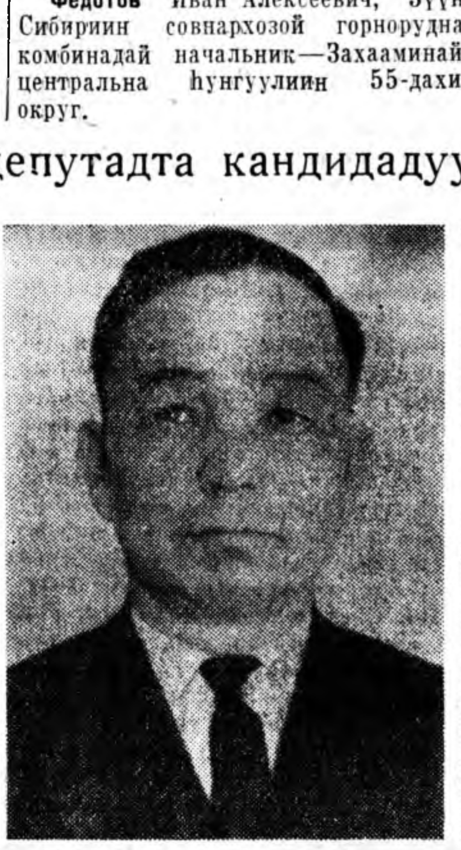

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой директор **БУРЛОВ Павел Нилсанович.**

Хяагтын Погранична совхозой һаалишан **ПОТАПОВА Полина Вавиловна.**

Захааминай «Байгал» колхозой түрүүлэгшэ **БАБАЛАЕВ Даша-Нима Дамбаевич.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые һунгуулиин Окружной комиссинууд бүридхэлдэ абаба

(Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

КАБАНСКЫН АЙМАГ

Калашников Кондрат Афанасьевич, Кабанскын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь — Кабанскын һунгуулиин 59-дэхи округ.

Анохина Нина Андрияновна, Кабанскын совхозой инкубаторна станциие даагша — Твороговско һунгуулиин 60-дахи округ.

Жалсабон Дашидондок Жалсапович, Зүүн-Сибириин библиотечнэ институдай ректор — Посольско һунгуулиин 61-дэхи округ.

Большаков Владимир Георгиевич, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи уһанай ажахын управлениин начальник — Оймоорой һунгуулиин 62-дохи округ.

Уладаева Мария Алексеевна, Оймоорой совхозой һаалишан—Байгал-Хударын һунгуулиин 63-дахи округ.

Дубровский Василий Иванович, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо, Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгын болон бэлэдхэлгын министр — Шергинэй һунгуулиин 64-дэхи округ.

Титов Василий Иннокентьевич, Кабанскын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин начальник — Турантайн һунгуулиин 65-дахи округ.

Зинченко Иван Павлович — КПСС-эй Буряадай обкомой хүдөө ажахын таһагые даагша — Тресковско һунгуулиин 66-дахи округ.

ХЯАГТЫН АЙМАГ

Лелетка Павел Романович — Хяагтын һунгуулиин 67-дохи округ.

Мункоева Галина Владимировна, Хяагтын городской больницын терапевтическэ отделение даагша — Ленинскэ һунгуулиин 68-дахи округ.

Потапова Полина Вавиловна, Пограничнэ совхозой һаалишан — Усть-Хяагтын һунгуулиин 69-дэхи округ.

Будаева Нелли Дынзыновна, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон—Ново-Селенгинскэ һунгуулиин 70-дахи округ.

Иванов Петр Николаевич, Хяагтын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин начальник — Худэриин һунгуулиин 71-дэхи округ.

Хабалов Михаил Михайлович, Буряадай АССР-эй Худалдаа наймаанай министр—Тамирай һунгуулиин 72-дохи округ.

Ванкеев Жамсо Бальжинимаевич, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ — Сэлэндүмын һунгуулиин 73-дахи округ.

Баирбиликтуев Даба Цыремпилович, Хяагтын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь—Тохойн һунгуулиин 74-дэхи округ.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГ

Тютрин Николай Григорьевич, «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ—Мухар-Шэбэрэй һунгуулиин 75-дахи округ.

Крылова Ксения Самуиловна, Мухар-Шэбэрэй аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ — Хонхолын һунгуулиин 76-дахи округ.

Жанаев Дамба Жанаевич, Суулгын совхозой кукурузашан — Шаралдайн һунгуулиин 77-дохи округ.

Доржиева Балдама Тугжиевна, «Эрдэм» совхозой ахалагша хонишон—Түгнын һунгуулиин 78-дахи округ.

Сахьянов Владимир Афанасьевич, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо — Бэшүүрэй һунгуулиин 79-дэхи округ.

Хороших Николай Николаевич, Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин начальник—Партизанска һунгуулиин 80-дахи округ.

Ефимова Харитинья Венедиктовна, Охин-Булагай совхозой гахайшан—Охин-Булагай һунгуулиин 81-дэхи округ.

Литвинцева Зинаида Федотовна, Бэшүүрэй совхозой тугалшан—Заганай һунгуулиин 82-дохи округ.

Цыденжапов Бадмацырен Цыбикович, Буряадай АССР-эй прокурор — Бага-Куналейн һунгуулиин 83-дахи округ.

Цыбиков Цырен Очирович, Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь — Ара Хэрээтын һунгуулиин 84-дэхи округ.

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГ

Ганюгина Анна Ильинична, «Дружба» колхозой орошон—Хойто-Байгалай һунгуулиин 85-дахи округ.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГ

Серебренников Василий Давыдович, Түнхэнэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин начальник — Хэрэнэй һунгуулиин 86-дахи округһоо.

Дугаров Соном Гомбоевич, Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министр—Тоорын һунгуулиин 87-дохи округ.

Византийский Юрий Александрович, Түнхэнэй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь—Толтойн һунгуулиин 88-дахи округ.

Стрелков Александр Никитович, «Сибиряк» колхозой ахалагша агроном—Түнхэнэй һунгуулиин 89-дэхи округ.

Хаптагаева Елена Аюшеевна, «Улаан Аха» колхозой хонишон — Ахын һунгуулиин 90-дэхи округ.

УЛААН-ҮДЫН ХҮДӨӨГЭЙ АЙМАГ

Черняков Иван Давыдович, Улаан-Үдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь—Хүрбын һунгуулиин 91-дэхи округ.

Дашицыренова Долгор Бадмаевна, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон—Дээдэ-Элхиин һунгуулиин 92-дохи округ.

Ендонов Чимит Вампилович, Буряадай АССР-эй финансуудай министр—Бэрэнэй һунгуулиин 93-дахи округ.

Ленхобоева Бабасан Бальжинимаевна, Ивалгын туршалгын-жэшээтэ ажахын һаалишан—Ивалгын һунгуулиин 94-дэхи округ.

Эрдыниев Даши Доржиевич, Буряадай АССР-эй нийтын гурим хамгаалалгын министр—Гүрэльбын һунгуулиин 95-дахи округ.

Власов Леонтий Владимирович, КПСС-эй Буряадай обкомой хүдөө ажахын бюрогой түрүүлэгшын орлогшо—Оронгын һунгуулиин 96-дахи округ.

Швецова Анна Романовна, Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан—Тарбагатайн һунгуулиин 97-дохи округ.

Кожевников Михаил Антропович, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ—Ехэ Куналейн һунгуулиин 98-дахи округ.

Антоненко Николай Тимофеевич, Улаан-Үдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин начальник—Жэрэмэй һунгуулиин 99-дэхи округ.

ХОРИИН АЙМАГ

Аюров Бальжинима Тудупович, Хориин аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ—Витимэй һунгуулиин 100-дахи округ.

Ринчинова Дулма-Жап Базаровна, Нарһатын совхозой хонишон—Нарһатын һунгуулиин 101-дэхи округ.

Цыренова Ханда Сандитовна, «Дружба» колхозой малшан—Эгэтын һунгуулиин 102-дохи округ.

Раднаев Даши-Нима Тыжебрович, КПСС-эй Буряадай обкомой партийна органуудай таһагые даагша—Хориин һунгуулиин 103-дахи округ.

Тагарова Должин Балданжановна, Анаагай совхозой хонишон—Ашангын һунгуулиин 104-дэхи округ.

Батуев Цыбик Дондупович, Үдын совхозой директор — Үдын һунгуулиин 105-дахи округ.

Игнатьев Илья Александрович, Хориин колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин начальник — Дээдэ Хүрбын һунгуулиин 106-дахи округ.

Ренчинов Пурбо Эрдынеевич, Хориин үйлэдбэриин колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин парткомой секретарь — Хэжэнгын һунгуулиин 107-дохи округ.

Дашиева Дыжит Дашиевна, Чисаанын совхозой һаалишан—Дунда Худанай һунгуулиин 108-дахи округ.

Убеев Вадим Прокопьевич «Бурятцелинстрой» трестые эрхилэгшэ — Дээдэ-Худанай һунгуулиин 109-дэхи округ.

ЗАГАРАЙН ПРОМЫШЛЕННА РАЙОН

Могнонов Марк Могзоевич, Буряадай АССР-эй Верховно Сүүдэй түрүүлэгшэ—Загарайн һунгуулиин 110-дахи округ.

Ешидоржиева Намцалма Цыденовна, Онохойн барилга-хабсаралгын управлениин штукатур-шэрдэгшэ—Онохойн һунгуулиин 111-дэхи округ.

Пивоваров Николай Буинович, Зүүн-Сибириин совнархозой түрүүлэгшын орлогшо—Элхиин һунгуулиин 112-дохи округ.

Кудряшов Алексей Павлович, Хандагатайн леспромхозой тракторист—Доодо-Элхиин һунгуулиин 113-дахи округ.

Маслов Георгий Федорович, «Забайкаллес» комбинадай начальник—Горхоной һунгуулиин 114-дэхи округ.

ПРИБАЙКАЛЬСКА ПРОМЫШЛЕННА РАЙОН

Шевченко Владимир Илларионович, профсоюзуудай областной Соведэй түрүүлэгшэ — Горячинскын һунгуулиин 115-дахи округ.

Стегачев Иван Мартынович, «Правда Бурятии» газетын редактор — Ильинскэ һунгуулиин 116-дахи округ.

Еремин Георгий Андреевич, Прибайкальска промышленна парткомой секретарь — Таловска һунгуулиин 117-дохи округ.

Барьядаев Константин Лаврентьевич, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ—Каменска центральна һунгуулиин түбэй 118-дахи округ.

Терехина Антонина Ивановна, Тимлюгэй цемент-шиферэй заводой моторист—Каменска заводской һунгуулиин 119-дэхи округ.

Мирошниченко Екатерина Ивановна, 1-дэхи барилгын трестын барилга-хабсаралгын 1-дэхи управлениин нэгэдэмэл бригадые даагша—Сэлэнгын һунгуулиин 120-дохи округ.

Морозова Вера Ивановна, Мысовая станциин кондукторскэ резервын главна кондуктор — Бабушкинай һунгуулиин 121-дэхи округ.

Ягодина Ольга Яковлевна, Байгалай модо ашалга-буулгалгын баазын хүдэлмэришэн—Выдринскэ һунгуулиин 122-дохи округ.

АГИТПУНКТНУУДТА

УЛААН-ҮДЭ

Оронго тосхоной агитпунктын дэргэдэхи агитаторнуудай бүлэг (хүтэлбэрилэгшэнь С. Б. Цыренова) һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

Нүхэр Цыреновагай хүтэлбэри доро агитпунктда үдэшэ бүри шахуу элидхэл, хөөрэлдөөнүүд эмхидхэгдэнэ. Һаяхан эндэ залуу һунгагшадай үдэшэ һонирхолтой һайнаар үнгэргэгдөө.

Агитаторнууд Роза Лодойбалова, Бимба Бальжиев болон бусад комсомолшууд һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулна.

Ц. Бабушеев.

ХЯАГТА

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой клубай үүдэндэ агитпункт гэһэн томо гаршаг холоһоо харагдадаг. Агитпункт соонь ариг сэбэр, улаан бүдөөр нэмэрээгдэһэн ута стол урагша хойшоо хүндэлэн табяатай. Тэндэ шэнэ шэнэ газетэ, журналнууд, һунгалтын дүрим тухай брошюранууд ябталан дэлгээтэй байдаг.

Агитпунктын дэргэдэхи агитаторнууд һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулна. А. Г. Будаева, В. Е. Хободоева, Г. Ц. Бадмаев, В. Д. Ринчинов болон бусад һунгалтын дүрим тухай хэдэ хэдэн һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргөө.

Д. Цыдыпов.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур
1963 оной февралиин 15.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУД ГҮРЭНДЭ [...] ХУДАЛДАХА ГРАФИГҺАА ХОЖОМДОЖО ЯБА[...]

★ ★ ★

Үнгэрһэн 10 хоногто 13403 центнер һүн гүрэндэ тушаагдаад, кварталай түсэбэй дүүргэлтэ оройдоо 7 процентээр дээшэлжэ, һаял 27 процентдэ хүрэбэ.

Кварталай дүүрэтэр 5 декада үлэбэ. Энэ болзорто гүрэндэ һү худалдаха кварталай түсэб дүүргэхын тула колхоз, совхозууд һү тушаалгаяа хоёр дахин дээшэлүүлхэ болоно.

Эндэхи зураг дээрэһээ харахада Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин ажахынууд урдынхяараал гээгдэжэ ябана. Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Үдын, Хориин управленинүүдэй ажахынууд энэ 10 хоногто урдынхиһаа бага һү гүрэндэ худалдаба.

Нүхэд һаалишад, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд! Һунгалтын урда тээхи социалис мүрысөөндэ жагсажа, үнеэдээ һайнаар эдеэлүүлжэ, һү ехээр һаажа, гүрэндөө элбэгээр худалдахын түлөө шангаар тэмсэгты. Гүрэндэ һү худалдаха түсэбэй дүүргэлтэ таанадайл гарта гээшэ.

Кварталай түсэб—мартын 20-до

Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг ехээр абаха гэһэн Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениин уряае манай колхозой һаалишад, малшад халуунаар угтан абаа. 1963 ондо гүрэндөө һү ехээр худалдаха социалис мүрысөөн һаалиин фермэнүүдэй дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Ажалай түрүүшын амжалта туйлагдажа, январь һарада бүхыдөө 85.514 килограмм һүн һаагдаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһөө 25514 килограммаар ехэ һүн абтаһан болоно. Түсэбэйнгөө ёһоор 600 центнер гүрэндэ худалдаха аад, 630 центнер һү тушаагаабди.

Илангаяа хоёрдохи отделениин һаалиин фермынхид (эрхилэгшэнь нүхэр И. И. Суслов) ажалай ехэ амжалта туйлаа. Тус фермын һаалишад бүхыдөө 21000 килограмм һү абаха аад, 29000 килограмм һаагаа юм. Эндэхи түрүү һаалишан А. Воронцова, Н. Григорьева гэгшэд январь һарада тус тустаа үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 209—236 килограмм һү һаагаа.

Мүн Хуурай-Добын һаалишад үнеэдэйнгээ һү шэмые үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхидэ орходоо хоёр дахин дээшэлүүлжэ шадаа.

Хяагтын үйлэдбэриин управлениин ажахынуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй январь һарын дүн гаргахада, манай колхоз һү һаалияа дээшэлүүлгээр түрүү һуури эзэлээ.

Һаяхан болоһон суглаан дээрэ үйлэдбэриин управлениин болон парткомой дамжуулгын Улаан туг, үнэтэ бэлэг һаалишадта барюулагдаа.

В. Раднаев,
Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

Түрүүшын амжалтаар урмашаад

Алтайн отделениин һаалиин фермынхид январь һарада горитой амжалта туйлаба. Эдэнэр 25000 литр һү һаажа, түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэв.

Эрхим һаалишад Д. Цынгунова, М. Цыбикжапова, Б. Баинова гэгшэд энэ үе соо үнеэн бүриһөө 170—130 литр һү һаагаа юм.

Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениин колхознигуудай, хүдэлмэришэдэй, мэргэжэлтэдэй уряатай танилсаад байхадаа, Худэриин совхозой түрүү һаалишан Дари Цынгунова иигэжэ мэдүүлбэ:

— Байгша ондо би өөрынгөө даадаг үнеэн бүриһөө 1900 литр һү һаажа, бүгэдэ арадай мүрысөөндэ хубитаяа оруулхаб,—гэбэ.

Мүн дүршэлтэй һаалишан, коммунис ажалай ударник Бутыд Баинова энэ жэлдэ амжалта туйлахаар нүхэдөө уряалаа.

Ж. Гунчитов,
хүдөө бэшэгшэдэй постын гэшүүн.

Хяагта.

Ажала[...] жа[...]

Хаяа тосхо[...] тээхэнэ түхэ[...] байра, дал [...] электрын гэр[...] тэ, үдэшэ ор[...] яларжал бай[...]

Эндэ Ждан[...] (Бэшүүр) кол[...] отделениин һ[...] түбхинэнхэй [...] 7 һаалишад [...] хэниинь хэнш[...] ша бэрхэ зон[...] гоо үнинэй м[...]

— Маниие [...] лай фермэ гэ[...] гүй байха. [...] нэйнгээ, нэгэ[...] лөө» гэһэн з[...] уряагаар ажа[...] гэжэ эндэхи [...] лишан Цыпил[...] хюунээр хэлэ[...]

Нээрээшье [...] шан бүхэн өө[...] жалта туйла[...] ябадаггүй, б[...] лалсан, булта[...] һаажа, түрүү[...] оролдодог. Ж[...] ма Шодоева [...] һү һааха соци[...] лээд үлүүлэн [...] басаган Нима[...] туһалжа, дүр[...] хубаалдадаг [...] ашаар нёдон[...] руунһалжа бай[...] гээ тус бүри[...] 20 үдэр тэж[...] ниие 30—35 [...] даг болгожо [...] Мүн үнеэн б[...] һү һааха да[...] 2100 гаран л[...] на.

Фермынхид[...] хизаарай хүд[...] дай үүсхэл у[...] лөө дэмжэн, [...] һайн үрэ дүн[...] донойхиһоо [...] ха зорилгото[...]

Республикы[...] управл[...] аймагууд[...] мал [...] продуктнуу[...] нэгэдэхи [...] түсэбэй [...] дү[...]

1963 оной ф[...] мэд[...]

(Түсэбэй дүү[...])

Үйлэдбэриин управленинүүд, аймагууд
Баргажанай
Зэдын
Кабанскын
Хяагтын
Мухар-Шэбэрэй
Түнхэнэй
Улаан-Үдын
Хориин
Баунтын

АРАД—ОРОНОЙ ЭЗЭН

Гүрэнэй засагай зургаануудые һунгаха гээшэ политическэ ехэ хэрэг, совет хүнүүдэй һайндэр мүн. Союзна болон автономно республиканууда Верховно Соведүүдтэ, мүн нютагай Соведүүдтэ депутадуудые һунгаха энэ һунгалта СССР дотор коммунизм байгуулгын Программые—партиин шэнэ Программые баталан абаһан КПСС-эй түүхэтэ XXII съездын хойто тээхи түрүүшын һунгалта болоно.

Социализмын хүсэд, эсэслэн илаһан эрхэ байдалда, ороной үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулха үедэ ороод байһан сагта пролетариадай диктатурын гүрэн бүгэдэ арадай гүрэн болоо, бүхы арадай аша хэрэгые, дура зоригые бэелүүлдэг зургаан болоо гэжэ КПСС-эй Программа соо хэлэгдэнэ. Энэ хадаа Совет гүрэнэй хүгжэлтэдэхи шэнэ үе, социалис гүрэн түрые коммунис ёһоной өөрын захиргаан болгохо зам дээрэхи шухалын шухала үе болоно.

Мүнөө үеын һунгуулиин кампани бүгэдэ арадай социалис демократиин шэнэ илалта мүн болоно. Хото, хүдөөгэй үргэн ниитэ ажалшад энэ кампанида эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ политическэ болон ажалай тон ехэ дэбжэлтэ болоно. Манай орон долоон жэлэй табадахи жэлдэ оробо. Хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигенци КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө урма зоригтойгоор ажаллана.

Капитализмтай экономическа мүрысөөн дотор оронойнгоо этигэл найдамтайгаар урагшаа дабшахадань, совет хүнүүд омогорхоно. Бидэнэр мүнөө дүрбэ дахин түргэнөөр алхалнабди, жэл ерэхэ бүри продукци ехээр нэмээнэбди, тиимэ хадаа мүнөө америкынхидые хүсэхэ гээшэ нилээд бэлэн болонхой, гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев хэлэнэ.

Ороной ажабайдалдахи мүнөө үедэ гансал экономическа амжалтанууд туйлагдаа бэшэл. Мүнөө үедэ совет байгуулалтын гүнзэгы ехэ демократическа удхань, һунгуулиин капиталис гуримда ороходоо социалис гуримай булюу һайн байһаниинь улам ехэ хүсэтэйгөөр харуулагдана.

Капиталис оронуудай һунгуулиин гуримууд олон тоото хизаарлалтануудые (зөөри хогшолой, эрдэм һургуулиин, түбхинэн ажаһуулгын гэхэ мэтэ) хараална. Эдэ хизаарлалтануудайнь удха юуб гэхэдэ, политическэ ажабайдалда хабаададаг хүнүүдэй тооe шадаал һаа үсөөрүүлхэ гэһэн удхатай. Тиихэдэ энэнь зөөри хогшолгүй арад зониие хизаарлаха аргаар лэ хэгдэнэ. Арадһаа һурангүйгөөр һунгуулиин дутуу ядуу гуримые буржуазин зонхилогшодой һэнгэргүйгөөр эбдэдэг, парламентнууд дотор ажалшадай түлөөлэгшэнэрэй тооe зоргоороо хороодог, һунгагшадай голосуудай нилээд хубиие хуули бусаар, мэхэ гохоор бэедээ абадаг баримтанууд үсөөн бэшэ. Эдэ бүхы баримтанууд буржуазна демократиин худал хуурмагые, тэрэнэй арадта харша удхые гэршэлэн харуулна.

Совет гурим һунгуулиин гол ёһые тад ондоогоор шиидхэнэ. Манай һунгуулиин гурим Агууехэ Октябриин социалис революциин илаһанай эсэстэ бии болоо юм. Тэрэнэй демократическа эхи захань В. И. Ленинэй сурталһаа үндэһэлнэ. Обществын бүхы ажабайдалай үргэн ехэ демократиин үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдадаг Совет гүрэн дотор һунгуулиин гуримай гол асуудал обществын хэрэгүүдые эрхилэлгэдэ бүхы ажалшадые хабаадуулха, гүрэнэй зургаанuудта һунгаха, һунгагдаха эрхыень хангаха зорилготойгоор шиидхэгдэнэ.

Улам саашадаа манай Соведүүд гүрэниие хүтэлбэрилгын һургуули болоожо байна. Энэ һургуулида хэдэ хэдэн миллион хүнүүд оролсоно. Мүнөө Соведүүдэй составта 1.822 мянган депутадууд бии. Эдэнэр хэд бэ гэхэдэ, хүдэлмэришэд, колхознигууд, инженернүүд, агрономууд, багшанар, врачнууд, эрдэм ухаанай, соёл культурын ажал ябуулагшад, партийна, совет хүдэлмэрилэгшэд, предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд болоно. Эдэнэр бултадаа ажалай хүнүүд мүн. Эдэнэрэй аша хэрэгынь совет арадай аша хэрэг болоно. Коммунис партимнай хүтэлбэрилгын энэ һургуулида улам үргэн олон арад ниитэ зоной оролсохынь түлөө саг үргэлжэ оролдолго гаргадаг. **«Совет хүн бүхэн обществын хэрэгүүдые эрхилэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадагша болохо ёһотой! — иимэл гээшэ манай лозунг, манай зорилго»,**—гэжэ КПСС-эй XXII съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущев хэлээ һэн.

Социалис демократиин саашадаа хүгжэлтын шухала эшэ үндэһэниинь манай партиин Программа болоно. Коммунис байгуулалтын үедэ Соведүүдэй үүргэнь ехэ болохо, Соведүүд хадаа өөһэдынгөө ажал-ябуулгада арад ниитые үргэнөөр, сэхэ хабаадуулдаг олониитын организацинууд болохо гэжэ партиин Программа соо хэлэгдэнэ. Социалис демократиин саашадаа хүгжэхэдэ, гүрэнэй засагай зургаанууд ниитын өөрын захиргаанай зургаанууд болон хүгжэхэ байна.

Энэ гол заабари бодото байдал дээрэ бэелүүлэгдэжэ байнхай. Хүтэлбэрилгэдэнь ажалшадай үргэн олониитын, арад зоной түлөөлэгшэнэрэй хабаадалсадаггүй ажахын, соёл культурын байгуулалтын нэгэшье һалбари, ниитын ажабайдалай нэгэшье юумэ мүнөө манай орон дотор үгы гээшэ ха. Энэ талаар нэгэ тоо харуулжа болоно. Самодеятельнэ элдэб организацинуудта—гэр байрын, гудамжын комитедүүдтэ, арадай дружинануудта, нүхэрэй ёһоной сүүдүүдтэ 20 миллион хүнүүд эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ. Эдэ бүхы организацинууд нютагай Соведүүдые дагана, тэдэнэй үдэр бүриин хүтэлбэри доро ажаллана. Эдэ организацинууд хото, тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, гүрэнэй гэр байрые ашаглаха социалис ниитын гуримые сахидаг журамтай хүнүүдые хүмүүжүүлхэ тушаа ехэ ашаг туһатай юумэ хэнэ. Жэшээнь, Ленинградтахи самодеятельнэ организацинуудта 250 мянга шахуу хүнүүд хабаадалсана. Энэ хадаа манай нютагай засагай зургаануудые дэмжэдэг ехэхэн хүсэн мүн.

Мүнөөнэй зарлалай Соведүүдэй ажал-ябуулгада олониитэ үргэнөөр хабаадуулагдана. Иигэжэ нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудта штатна-бэшэ таһагууд байгуулагдаа. Худалдаа наймаан, ниитын эдеэ хоол, культурна байгуулалта, эмхидхэлэйниитын хүдэлмэри гэхэ мэтын һалбаринуудта штатна-бэшэ таһагууд ажаллана. Олон мянган ажалшад эдэ таһагуудта ажаллажа, гүрэнэй алба хаагшын уялгые түлөөһэгүйгөөр дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, Каттакурган гэжэ узбек городой гүйсэдкомой долоон таһагай миил нэгэниинь—коммунальна таһагынь штатна юм. Үлэгшэдынь олониитын хүсөөр ажаллана. Тэдэ таһагуудайнь хүдэлмэрилэгшэд ерэһэн хүнүүдтэй уулзана, мэдүүлгэнүүд болон гомдолнуудые хаража үзэнэ, городойнгоо экономическа болон культурна ажабайдалай шухала асуудалнуудые шиидхэнэ. Городой Соведэй гүйсэдкомой нэгэшье заседани штатна бэшэ таһагуудай бэлдэһэн асуудал хэлсэнгүйгөөр үнгэрнэгүй. Эдэ бүхы хадаа гүрэнэй байгуулалтада ажалша ниитын эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаададаг болоһоной аша үрэ мүн.

Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэридэ шэнэ, анхаралаа табимаар зүйлнүүд бии болоо. Гүйсэдкомуудай таһагууд болон управленинүүдэй мэдэлдэ байһан зарим асуудалнуудые нютагай Соведүүд саг үргэлжын комиссинуудай хаража үзэлгэдэ, эсэслэн шиидхэлгэдэ дамжуулан үгэхэ гэжэ партиин Программа хараална. Өөрынгөө Соведүүдэй, мүн гүрэнэй засагай дээдэ зургаануудай шиидхэбэринүүдые дүүргэлгын хойноһоо саг үргэлжын комиссинуудай хиналта шангадаа.

Ниитын үүсхэл тон эршэмтэйгээр хүгжэнэ. Гүрэнэй ехэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ арад зоной хабаадалгын эмхидхэлэй шэнэ, шэнэ зүйлнүүд үдэр бүри бии болоно. Шэнэ юумэнэй эхи захые һайнаар шэнжэлэн үзэхэ, энээндэ тон ехэ анхаралтайгаар хандаха, тэдэнэй ургалтада али бүхы аргаар туһалха гэһэн **В. И. Ленинэй заабари тон шухала байна.**

Мүнөө үеын һунгалтанууд социалис демократиин саашанхи хүгжэлтын, соведүүдэй бүхы шатануудта олониитые хабаадуулгын зам дээрэхи үшөө нэгэ зүйл болохо байна. Мартын 3-да, 17-до һунгагдаха Соведүүдэй шэнэ состав арадай үүсхэлые, арад зоной ниитын ажал ябуулгын түхэл маягые болон арга дүршэлые саашадань хүгжөөхэ зэргэтэй болоно. [...] ведүүд КПСС-[...] Пленумэй ш[...] тэдэнэй хүдэл[...] гуулһан шэнэ [...] мэрилхэ байна. [...] ринүүд Соведү[...] дэлмэридэ шэн[...] Хүдэлмэриие [...] шэнэдхэн бай[...] өөһэдынгөө хү[...] хой хэрэгтэ х[...] тинууд болон [...] хозууд болон [...] ябуулга гүнзэг[...] дүүдһээ эрин[...] ажал-ябуулгын [...] зоной культур[...] эрилтэнүүдые [...] но. Гэр байра [...] далдаа найм[...] культурно-гэгэ[...] эмхи зургаану[...] нуудай хүдэлм[...] банай ажал яб[...] даа засагай [...] үргэлжэ анхар[...] зүйлнүүд мүн. [...] олониитын, б[...] ралаа хандуул[...] асуудалнууд [...] хэгдэхэ байһа[...] хүсэндэ ходо[...] Соведүүдэй а[...] ёһо мүн.

Мүнөө үеы[...] тэды онсо ил[...] ЦК-гай ноябр[...] хэбэриин үнд[...] үйлэдбэриин [...] байгуулагдаа. [...] ластьнуудай [...] совет—хүдөө[...] на Соведүүд [...] Россин Федер[...] хизаарнууд б[...] бүүдтэ хоёр-[...]

...ЭД ХОНИШОД! Бүгэдэ арадай социалис ...өөндэ оролсожо, хонин һүрэгөө эрид олошоруулая

★ ★ ★

...н 30—40 ...ьган

...й совхозой хо-
...тоосоондо оро-
...ажал хэрэгээ
...руулаа. Эндэхи
... хабарай үедэ
...р үбһэ тэжээл
...сөөр бэлдэжэ
... хүхэ ногоондо
...э үбһэтэй, һа-
...д. Эхэ хони-
...ивapь, февраль
...урьгалуулхаар
...онхой.

...соондо ороһон
... бригадануудай
...лангай 3-дахи
...рлана. 5 ота-
...дэһэн энэ бри-
...хэтэй хонишон
... хүтэлбэрилдэг.
...һээ хойшо 885
..., нэгэшье тол-
...өөр түлжүүлэг-
...онинһоо зуун
...гэһэн уялгатай
...дөө эхэ хонид-
...й юм. Хахадынь
... гээшэ ааб даа.
...лдэгшыень заа-
...айхабди,—гэжэ
...гша Цыренов

...һэн үгэдөө хү-
...эжэ һанагдана.
...: Д. Дармата-
...а, Г. Мункуева,
...шэд хурьгадаа
..., өөдэргэн тар-
...лхын хойноһоо
...йгаа абангүй

... Дугаржапов,
...й управлениин
...ой партийна
... эмхидхэгшэ.

...һонойнь ...аргдаа

...урьга абаха гэһэн
...рэтэйгөөр дүүргэ-
...а совхозой 1-дэхи
...еевэй даадаг ота-
...ун намарһаа хой-

...намарай элдин һай-
... зүбөөр адуулжа
... саг соонь ис-
... үрэжүүлэə. Тех-
... отарын хонишон
...жэ, бүхы эхэ хо-
...р, богонихон бол-
... һэн. Отарынхид
...һээ бэлдэжэ, дал,
...ые газаа, досоо-
...аа гадна, дээрэ-
... һүбэгүй болгоод,
... хаяжа дулаалһан.
... эхэтэйнь, мүн
...үлэгөөр хааха хаа-
...лхэ хобто хобоо-
...хөөр бэлдээд, га-
...рёогоо заһабари-
...р декабрь һарада
...сэд бэлэн болоһон
... январь һара га-
...оороо түрэжэ эхи-
...с отарынхид 556
... гаран хурьга
...лтогүйгөөр түл-
...рьгашад Д. Цыде-
... Д. Цыденжапова,
... Тарбаева гэгшэд
...й болоод, тэдэнээ
...р харуулһана.

Д. Очиров.

Зэдын XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Трофим Яковлевич Побоковой отарынхид үбэлжэлгээ һайнаар үнгэргэжэ, хониндынь олоор хурьгалжа байна. Зураг дээрэ: нүхэр Побоков хурьгалһан хонидто кукурузын силос үгэжэ байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

„Үндэр дабаан" амжалтатайгаар дабагдаха

Үбэлэй шэмэрүүн шанга хүйтэнэй гол түлэб шоморжо, игаабари сагай заха үзүүр үзэгдэжэ эхилбэшье, хонишод, малшадаймнай ажалда тон харюусалгатай хүдэлмэриин хаһа замханагүй.

Юуб гэхэдэ, эдэ үдэрнүүдтэ совхозой отара, бригада бүхэндэ хонид түлэг хурьгалжа байна. Совхозой хонишод гансахан январь, февраль соо 18,2 мянган хурьга абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ зорилготой. Энэнь хонишодой шанга хүдэлмэриин түрүүшын шата болоно. Тиигээд март соо үшөө 7300 хурьга абаад, баһал эрхим һайнаар түлжүүлхэбди.

Энэмнай—нилээд хүндэ, харюусалгатай ажал. Урда жэлнүүдтэ хэзээшье иимэ богонихон болзор соо эды олон хурьгад абтаагүй бшуу. Тиимэпээ бригада, отара бүхэнэй хонишод өөһэдынгөө арга боломжо, хүсэ шадалые гүйсэд элсүүлжэ, урдаа байпан ехэ «дабаае» нэрэтэй түрэтэйгөөр дабан гарахаар бэлэн.

Манай замай залууpша, совхозой түрүү хонишон Дамба Цыренович Норбоевой хүтэлбэрилдэг ажахын тоосоото бригадада мүнөө түл эмхитэй һайнаар абтажа байна. Эдэнэр нёдондо зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 112 хурьга абажа түлжүүлээд, республика соогоо эрхим зэргэдэ гараа һэн. Тус бригадынхид энэ жэлдэшье баһал жэлэй эхинһээ хойшо 1300 гаран хурьга абаад, бултыень бүтэн бүринөөр түлжүүлнэ. Иигээд февраль, март соо бүри олон хурьга абаха юм.

—Байгша ондо нёдондонойнгоо амжалтые алдахагүйл гэжэ аһан шадалаараа оролдогдоно гээшэ. Мүнөө жэлдэ хони, хурьгадай эдихэ үбһэ тэжээл яһала элбэгээр бэлэдхэгдэнхэй. Теэд хүхэ ногооной һайн гаража, малай садахаар болотор үшөөл нилээд ехэ саг үлээ. Тиимэһээ үбһэ, тэжээлээ зүбөөр, бодомжотойгоор гаргашалан, хони, хурьгадаа шадамараар эдеэлүүлхые оролдонобди,— гэжэ нүхэр Норбоев мэдүүлнэ.

Коммунис ажалай ударник, совхозой дүршэлтэй хонишон Д-Ц. Дуриновай отарада хамта 620 гаран хурьгад абтаад, үхэл гарзагүй өөдэлжэ байнхай. Хэрбээ отарынхид үнгэрэгшэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 109 хурьга түлжүүлһэн байбал, байгша ондо тэрээнһээ бүришье олон хурьга абахань найдамтай. Байра хашаань тон нарин нягтаар түхеэрэгдэжэ, үбһэ тэжээлынь хүсэд хүрэхөөр бэлэдхэгдэнхэй. Хонидшье хүсэ шадалаар намарайхиһаа дутуугүй һайн.

Тэрэшэлэн ахалагша хонишод: Дансаран Самбуев, Даша-Нима Балданов, Арсентий Кочнев гэгшэдэй даадаг отарануудта түрүүшын 350—400 хурьгад абтаад, нэгэшье хоролтогүй өөдэргэн сулануyд. Коммунис ажалай ударник Цокто Чойдонов өөрынгөө нүхэртэй хоюулан баһал 300 шахуу хурьгадтай болонхой.

Бригада, отара бүхэндэ нарай хурьгатай хонидто тус бүридэнь сүүдхэдээ 2 килограмм силос, үбһэ, һолоомо, зелёнко, бага зэргэ ороoһо тарянай зүйл үгтэнэ. Харин хурьгадтаа багаһаань хойшо шэмэтэй холимол тэжээл, элдэб минеральна зүйл эдюулжэ һургана. Тэдэнэй харууһа, тэжээлые зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар совхозой бүхы эхэ хонидой 23 отаранyудта хамта 8200 шахуу хурьгад абтаад, үхэл гарзагүй гооной томо болгогдожо байна. Энэ хонишод, хурьгашадай оролдосото ажалай үрэ бшуу.

Һаянай хонишоднай краснодарайхидай үүсхэлтэй танилсажа, һайшаан дэмжээд, РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, нютагуудай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ социалис мүрысөө дэлгэрүүлэн, ажалайнгаа эршэ хүсые улам шангадхана, амжалта түйлахаар зоригжоно.

Ж. Лумбунов,
Борьёогой совхозой парткомой секретарь.

Зэдэ.

Григорий Скворцовой отарынхид эрхимлэһээр

Хориин үйлэдбэриин управлениин Үдын совхоздо хонин һүрэгые улам бүри олошоруулхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа зангидуулан ажаллажа байһан хүнүүд олон. Жэшээлхэдэ, мал ажал дээрэ үни удаан саг соо ажаллажа байһан Григорий Николаевич Скворцовой отарын хонишод долоон жэлэй бүгэдэ арадай мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, жэлһээ жэлдэ муу бэшэ амжалта түйлажа байнхай. Нёдондо жэлдэ тэдэнэр 100 эхэ хонин бүриһөө 94 хурьга абажа гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн байна. Мүнөө жэлдэ Григорий Николаевич хамта ажалладаг Михаил Еремеев болон Николай Уваров нүхэдтэеэ 100 эхэ хонин бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга абажа, үхэл гарзагүйгөөр түлжүүлхэ гэжэ шиидээд, хэзээ хэзээнэйхиһээ урма зоригтойгоор ажаллажа байна. Мүнөө тус отарада 600 эхэ хонинһоо 490 хурьган абтаад, тобир тарганаар түлжүүлэгдэжэ байна.

Нүхэр Скворцовой отарын хонишод хайшан гээд иимэ амжалтануудые түйланаб?

Түбхын түрүүн тэдэнэр даажа абаһан хүдэлмэридөө үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хандана, бригада соогоо эмхи гуримтайгаар, эбтэй етэйгээр ажаллана. Жэшээлхэдэ, нүхэр Скворцовой отарынхид хамаг хүдэлмэреэ саг сагтань, зунай дулаанда үбэлэйнгөө хүдэлмэри тухай, үбэл байхада ерэхэ зун тухайгаа һанал бодолоо табидаг. Иимэл эмхитэй гуримтайгаар ажалаа хээд, жэлһээ жэлдэ һайн амжалта түйлажа байдаг. Даажа абаһан газар дээрээ элбэг ехэ үбһэ тэжээл хуряахын тулада хабарһаа эхилээд, ехэ хүдэлмэри ябуулна. Һайнаар ургаһан ногоогоо гээлтэ хоролтодо оруулангүй, бороо уһанда угаалгангүй, һайн шанартай үбһэ тэжээл бэлдэжэ абадаг. Зун намарай сагта хонидоо үдэр һүнигүй бэлшээжэ, таргалуулжа абадаг.

Шэнэ түл абалгадаа хонишод баһал эртээнһээ бэлэдхэжэ, хэрэгтэй болохо хамаг юумэнүүдээ бүридхэжэ, заһажа захалдаг юм. Хони хурьгадай байра, тэрээн соохи элдэб хаамаг, хашалтанууд, хашаа хорёонууд бүри халуун намар байхада заһагдана, һэльбэгдэнэ, хонидой байрада бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл зөөгдэнэ.

Тиигээд хонидой олоороо хурьгалжа захалхада, эртээнһээ һайн бэлэдхэлтэй байһан, үбһэ тэжээл газаагаа зөөжэ асарһан, дүй дүршэл ехэтэй хонишод хүдэлмэридөө балайшье тугшардаггүй. Хонидоо һайнаар хурьгалуулжа, нарай хурьгадаа үхэл гарзагүйгөөр түлжүүлдэг. Хурьгашад Михаил Еремеев болон Николай Уваров баһал дүй дүршэл ехэтэй болоһон, эдэбхитэй шударгыгаар ажалладаг зон юм.

В. Жигжитов,
манай корр.

...республикын ар-
...нуудай түбүүдтэ
...бии болгогдоо. Тэ-
...удай, городуудай
...хэн байгуулагдаа.
... колхоз, совхозой
...вленинүүдэй хилэ-
...огдоо. Хотонууд
... удха шанартай,
... поселогууд олохон
...үүдэй мэдэлһээ
... городуудай Сове-
...тэһэн гү, али
...нуудта ороо.
...нуудые шэнэдхэн
... һунгуулиин кам-
... юумэ бии болго-
... округууд болон
...нгуулиин комис-
...а, һунгуулиин бу-
...бүүлганууд мүнөө
...ые шэнэдхэн бай-
... хараада абалга-
...дээ. Хотонуудай,
...дай мэдэлһээ гар-
...удай арад зон хү-
...оведтэ болон об-
...) Соведтэ депута-
...й. Тэдэнэр хадаа
... поселогойнгоо
... Соведэй депутадуу-
.... Мүн тиимээр
...удай ажаһуугшад
...шленна) Соведтэ
...уудта хабаадаха-

...тадуудай тоо оло-
... түлөөлэлгын нор-
... һунгалтанууд ту-
...үүдээр хараалаг-
...огэй болон посе-
... арад зонойнь тоо-
...5-һаа 75 хүрэтэр
...дaxa. Тиихэдэнь
... һунгуулиин кам-
...оо 50 хүрэтэр де-
...һан байгаа бшуу.
... 75. мүн энээн-

һээ олоншье депутадууд һунгагдаха. Прибалтийска республиканyудай Верховно Соведүүдтэ һунгалтануудай түлөөлэлгын нормонууд хубилгагдаа. Литовско ССР-эй Верховно Соведтэ арба мянган хүн зонһоо нэгэ депутат һунгагдаха. Үнгэрэгшэ һунгалтануудай үедэ арбан таба мянган хүн зонһоо нэгэ депутат һунгагдадаг байгаа. Латвийска болон Эстонско республиканyудай Верховно Соведүүдтэ урдань арба мянган хүн зонһоо нэгэ депутат һунгагдадаг байһанай орондо, мүнөө долоо мянган хүн зонһоо нэгэ депутат һунгагдаха.

Тиимэ болохолоороо, районуудай томодхогдобошье, түрүүнэй һунгалтануудайхида орходоо олон депутадууд Соведүүдтэ һунгагдаха байна. Тиигэжэ манай Соведүүд шэнэ хүнүүдээр нэмээгдэжэ, олохон депутадууд түрүүшынхеэ Соведүүдтэ һунгагдахань.

Үшөө иимэ юумэ хараада абаха хэрэгтэй. Депутадуудай гурбанай нэгэнһээ үсөөн бэшые шэнэдхэхэ шухала тухай КПСС-эй Программын эрилтэ мүнөөнэй һунгалтанууд дээрэ бэелүүлэгдэхэ байна. Тиимэ болохолоороо, мүн энэшье хэмжээн Соведүүдтэ шэнэ хүсэнүүдые оруулха арга бии болгоно.

Һунгалтануудые үнгэргэхэ бүхы хүдэлмэри һунгуулиин комиссинуудта даалгагдана. Мүнөө үедэ хэдэн миллион совет хүнүүд—ниитын организацинуудай болон ажалшадай обществонуудай түлөөлэгшэнэр һунгуулиин комиссинуудта хүдэлмэрилнэ. Эмхидхэлэй-техническэ бүхы хүдэлмэриие һунгалтанууд тухай Дүримөөр тогтоогдоһон болзор соо дүүргэхэ шухала. Иимэ харюусалгатай хэрэг мүн болохо һунгалтануудта бэлэдхэлдэ жэжэ юумэн гэжэ байхагүй, харин бүхы юумэн политическэ ехэ удха шанартай. Һунгуулиин кампаниин бүхы асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлые шадамараар хэрэглэхэ шухала.

Депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ, тэдэниие зүбшэн хэлсэхэ хэрэгтэ илангаяа наринаар, бодолтойгоор хандаха шухала. Ямаршье кандидатура тухай өөрынгөө һанамжые һунгагшадай сүлөөтэйгөөр хэлэхэ арга бии байха ёһотой. 1961 ондо нютагай Соведүүдтэ болоһон һунгалтануудай үедэ һунгагшад депутадуудай 240 кандидадуудта этигэл найдабари үзүүлхэһээ арсажа, тэдэнь хэрэгтэй тоото голосуудые абаагүй байшоо һэн. Тиихэдэ зариманиинь депутадууд болгогдон һунгагдаһан хойноошье Соведүүдһээ һунгагшадаар гаргагдаһан байгаа. Кандидадуудые дэбжүүлхэ хэрэгтэ бодолтойгоор хандаха гэһэн эрилтые эбдэһэн газарта иимэ юумэн болоо. Дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые үргэнөөр зүбшэн хэлсэһэн, тэдэнэрэй шадабариие бүхы талаһаань хараада абаһан лэ ушарта ажалшадай эгээн эрхим түлөөлэгшэнэрые гүрэнэй засагай зургаануудта һунгаха арга олдохо байна.

***

Хододоо һунгуулиин кампанинууд Соведүүдэй ажал ябуулгые хаража үзэлгэ болодог юм. Мүнөөшье тиимэ юумэ болоно. Һунгагшад ямар нэгэн Соведэй түйлаһан амжалтануудые тэмдэглэнэ, ажахын, культурна байгуулалтадахи, арад зониие хангаха хэрэгтэхи дутуу дунданyудые шүүмжэлнэ, захяа үгэнэ. Совет зургаануудай уялга юуб гэхэдэ, һунгагшадай шүүмжэлэлдэ болон дурадхалнуудта анхаралтайгаар хандаха, тэдэнэрэй захянуудые хараада абаха, дүүргэхэ ябадал болоно. Соведүүдэй хүдэлмэридэ шэнэ амжалтануудые түйлаха нүхэсэл иимэ байна.

М. СТРЯПУХОВ.

ОКТЯБРЬСКА, райгүйсэдком. Ажалай юрын үдэр гүйсэдкомои нэгэ таһаг руу түрүүшынхеэ шагааһан хүн, абаһаар юунэйшье боложо байһые ойлгохогүй. Ушарыень хэлэхэдэ, эндэ суглараргшаднай ээлжээтэ зүблөөгөө үнгэргэжэ, хоорондоо шанга шангаар хөөрэлдэн, энэ тэрэ асуудалые хамтаараа зүбшэлжэ, болохо тээшэнь тон зүб шиидхэбэри гаргадаг, һунгагшадайнгаа захяа заабариие дүүргэдэг юм. Эдэнэр — арадайнгаа найдабари бэелүүлэн ажалладаг нютагай Соведэй депутадууд. Энээнэй хажуугаар бултадаа зол жаргалта жара наһаяа гүйсэжэ, амаралтада гараһан хүнүүд байха. Тиигэбэшье, одоол амаралтада гаража, амарбабди гээд гэр гэртээ миин һуужа байдаггүй, харин арад зоной ажабайдал улам һайжаруулхын тула үдэр бүри ниитын хэрэгтэ хам оролсожо, шухала асуудалнуудые шиидхэлсэдэг, һайн һайхан абари заншатай, урагшаа һанаатай үбгэд юм.

—«...Түлөөһэтэ аппарадые саашадань улам соморлохо, ээлжээтэ һунгалта бүхэндэ ниитын зургаан бүхэнэй хүдэлмэрилэгшэдые хахад хубидань хүрэтэр шахуу шэнэлхэ...» гэжэ КПСС-эй XXII съездын батлаһан түүхэтэ Программа соо алтан үзэгөөр бэшэгдэнхэй,—гээд Октябрьска районой худалдаа, наймаанай штатнабэшэ таһагые даагшаар томилогдоһон нүхэр Букарев мүнөө омогорходог.

Үргэн дэлюун Эхэ оронноймнай ажалшад, нэн түрүүн коммунистнууд түүхэтэ программаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, нютаг бүхэндөө түлөөһэгүй таһагуудые эмхидхэжэ, ниитын хэрэгтэ үбгэн залуугүй хабаадалсажа эхилээ бэлэй.

МАНАЙ республикын ниислэл—Улаан-Үдэ хотодо худалдаа наймаанай гурбан таһаг 1961 ондо эмхидхэгдэһэн түүхэтэй. Штатнабэшэ эдэ таһагуудые амаралтада гараһан үбгэжөөлнүүд өөһэдынгөө һайн дураар хүтэлбэрилжэ эхилээ һэн. Эдэнэр соoһоо Октябрьска районой таһагайхид нүгөөдүүлһээ ульгам бэрхээр, һайнаар ажалладаг байһандаа онсо шалгардаг. Тус таһаг эмхидхэгдэһэн үдэрһөө район доторoo худалдаа наймаа һайжаруулхын тула горитой юумэ хэһэн, эмхидхэһэн, үүсхэһэншье байха.

Павел Федорович Букарев райсоведэй депутадаар аяар арбан табаад жэлэй туршада һунгагдажа, ажалшадай этигэл найдабарида хүртэһэн намтартай. Тэрэ Улаан-Үдын мебельнэ фабрикын директорээр 18 жэлэй туршада ажаллажа, жара наһанайнгаа гүйсэхэдэ, амаралтада гараа һэн.

— Бага, ехэшье һаань, ажал хүдэлмэри хэжэ һураһан минии амаралтада ябахадам аягүй шэнги байгаа һэн. Үглөөгүүр эртэ бодоод, ажалдаа яараһан шэнги мэгдэхэ, тэбдэхэш. Теэд амаралтада гараһан намда ямар ажал байха һэм. Тиигэжэ ябатарни, «амаралтада гарагшад ажалтай болобо» гэһэн һурагай дуулдахада, тон ехээр баярлаа бэлэйб,—гэжэ Павел Федорович хөөрэдэг.

Нэгэтэ нүхэр Букарев һунгагшадайнгаа захяа дүүргэнгээ Октябрьска райгүйсэдкомдо ороходонь:

— Павел Федорович, сайн байна. Наашаа һуугыт. Һайн хүн һанаагаар гэдэгтэл, хаанаһаа ерэбэ гээшэбта?—гээд райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Колмыкова хандаба.

— Хари. Һунгагшадай хэрэгүүдээр орожо ерээ һэмди. Ямар тиимэ һонин гээшэб?

— Һонин гү? Парти, правительствын үүсхэлээр орон доторнай түлөөһэгүй штатнабэшэ таһагууд эмхидхэгдэжэ эхилээ. Манай Октябрьска райондо худалдаа наймаанай тиимэ нэгэ таһаг байгуулагдаха болонхой. Тэрэ таһагые даагшаар Таниие томилхо гэһэн шиидхэбэри зүблөөн дээрээ баталжа абаабди.

— Болохол һааб даа. Теэд...—гэхэ зуураа, үбгэжөөл уг маг гээд абяагүй болошобо.

— Павел Федорович, һанаагаа зобоһоной хэрэггүй. Яахадааб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, танай таһагта булта пенсидэ гараһан хүнүүд хабаадуулагдаха,—гэжэ Мария Григорьевна хэлээд, ямар депутадуудай хаана, юу хэдэг тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгэбэ. Тиигэжэ райгүйсэдкомой дэргэдэ пенсионернүүдэй Совет эмхидхэгдээд, нютагай арбан табан депутат соведэй гэшүүнээр баталагдаа бэлэй. Депутадууд түрүүшын үдэрһөө районойнгоо худалдаа наймаанай газарнуудые хубаарилжа абаад, тэдэнэй хүдэлмэри хинан шалгадаг, шухала асуудалай гараа һаань—хамтаараа зүбшөөд, райсоведэй сессиин үзэмжэдэ табидаг юм.

ЯНВАРЬ һарын хуушаар соведэй бүлэг гэшүүд ажалшадай үүсхэлээр мяха-консервын комбинадай дэргэдэ хубсаһа хунар оёдог, заһадаг мастерскойн хүдэлмэри шалгажа үзөө. Тиин гэһээнь, ажалшадай захилаар хубсаһа, сабхи оёдог, заһабарилдаг цехүүдэй оёдолшод дааһан ажалдаа халирхай муугаар хандадаг, захилаа удаан саг соо дүүргэдэг, оёһон хубсаһанииньшье шанар муутайгаар бүтээгдэдэг байба. Тиигээд тэндэхи ажалшад юумэ оёулхын тула аяар город ерэхэ баатай болодог. Эдэ бүгэдэ һаяхан райсоведэй сесси дээрэ зүбшэгдэжэ, тэндэхи ажал хүдэлмэри һайжаруулха, муу оёдолшодыень һэлгэхэ гэһэн шиидхэбэри абтаа.

— Иимэ асуудалнууд сессиин үзэмжэдэ яһала олон харагдажа, шиидхэбэри тогтоол абтадаг. Сэхынь хэлэхэдэ, энэ таһагай бии болоһоор район доторнай худалдаа наймаан хараа байса һайжараа,—гэжэ Октябрьска райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. Г. Калмыкова, үбгэжөөлнүүдэй хүдэлмэри магтан хөөрэнэ.

ҮБГЭЖӨӨЛНҮҮДЭЙ худалдаа наймаанай талаар хэһэн хүдэлмэри тоолохо болоо һаа, хургаа даража хүсэхөөр бэшэ. Тээсгэн 22-дохи магазинда Павел Федоровни Букаревай орон гэһээнь, наймаанда эльгээгдэһэн, түхэриг таби мүнгэтэ зөөхэй наймаалагшын гэмээр хори мүнгэ дээгүүр худалдагдажа байба. Нүхэр Букарев тэрэ дороо тус магазиниие шалгажа, наймаалагшадань яла түлүүлээд, донгодолго соносхуулһан байна. Ниитын түлөөлэгшэдһөө эмхидхэгдэһэн энэ Совет һунгагшадтаяа ходо уулзажа, хэһэн хүдэлмэри тухайгаа тоосожо байдаг.

Б. Цыремпилов.

ЯАХАДАА БИДЭНЭР ЯДАРШООБИБДИ

Наһажаал колхозник Цыдып-Доржо Аюшеевэй ажаглалта

Совет оронойнгоо хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ түрэл гүрэн, Коммунис партимнай халуун анхаралаа хандуулжа, хүсэ зөөри ехээр табиһан. Мүнөөшье тэрэнээ бүри даамгайгаар үргэлжэлүүлжэ байһаниинь бүгэдэндэ элитэ. Тиигэһэнэйнь ашаар орооһо таряа, мяха, һү болон бусад эдеэ хоолой, түүхэй эдэй зүйлые бүри элбэгээр, бага гаргашатайгаар абаха гэхэһээ ондоо ямар харюу байлтайб? Тиин манай ороной түрүү колхоз, совхозууд, үйлэдбэриин управленинүүд, областьнууд долоон жэл соо бүтээхээр хараалагдаһан түсэб ахижа, түргэн урагшаа дабхижа ябахань урматай. Краснодарай хизаарайхидай уряагаар үргэдэн дэлгэржэ байгаа бүхы ороной хүдөө ажалшадай үшөө ехэ үрэ дүн харуулхань дамжаггүй.

Иимэ дэбжэлтэ, хүдэлөөн тухай үдэр бүри газетэдэ уншажа, радиогоор шагнажа һуухадаа, «манай колхоз иимэ сагта яагаад гээгдэхэ болоо юм? Угайдхадаа хүдэлжэ ябаһан хүнүүдэй хүлһэ салин 5—6 һараар юундэ үгтэнэгүйб? Тиитэрээ яндарха, доройтохо үндэһэн үгы аад, юундэ иигэшоо зонбибди» гэжэ гайхадагби.

Миниишье гэлылгэн, гэмэрэлгэн—юумэ бэшэ. Хамтынгаа зөөри арьбадхалсаха гэжэ үнэн зүрхэнһөө ажаллажа ябадаг колхознигууд бүришье урмаа хухаранги.

Би 68 наһатайб, мүнөө үедэ ажал хэнэгүйб. Шадалаа барашаһанһаа тиигдээгүй. Адуунай тонтогоол огородой парнигта шэрэһүүб, намда морил үгэгты гэжэ колхозойнгоо түрүүлэгшэ К. А. Забановта намар, амбаарай харуулшанһаа болюулагдаад байхадаа, хандаһамни, хайхараагүй һэн даа. Энэ мэтэ таагүй, зоной һанаа зобооһон юумэнүүд артель дээрэмнай али олон үзэгдэдэг. Дуулаһан, хараһанаа дурдаха болобол, иимэ байна.

Үнгэрһэн жэл үрэжэлтэй он байжа, республика соомнай хаа хаанагүй яһала ургаса, гараһан һааб даа. Манайшье колхоз һая наашын үзэгдөөгүй элбэг орооһо таряа хуряаба гэжэ һанан гэһээ, мүнөө болоходо бардам хүрэхэ тарилгын үрэһэгүй, малдаа эдюулхэ орооһо таряагүй хэбэртэйгшэбди. Ехэ таряа худалдаабди, урданайнгаа үри түлөөбди, тиигэжэ гүрэнэйнгээ урдахи уялга дүүргэжэ, амбаарнай дундараа гэжэ манайхидуулай зарим нэгэн шалтадаг. Тиимэ бэшэ. Ехэдээл һаа, бүхы хуряаһан тарянайнгаа гурбанайнь нэгэ хубиие тушааһан байхабди.

Энэ намартаа обин дээрэ харуулшан байхадам зүрхэ үбдэхөөр агша һэн. Һүни үдэргүй орооһон буужал, ошожол байха. Тиихэдээ тэрэниие шагнэхэ шагнуургүй, таамагшаар бүридхэлдэ абтадаг һэн. Обин дээрэ орооһо хиидхэлгэ, ашалгада колхознигууд тон үсөөн хабадаа. Яахадааб гэхэдэ, колхозой правлени өөһэдынхидэйнгөө ажаллахада хүлһэ түлөөһэ юушье үгэхэгүй аад, харин ерүүл зоной 7 хоногто хүдэлхэдэнь, хүн бүридэ мэшээг-мэшээгээр шэниисэ бэлэглэдэг байгаа бшуу. Энэ мэтээр орооһоороо мунайдаһан, баран ядан дээрэһээ, тэрэмнай тон хор хоромхи байшоо гэжэ һанагшаб.

Хүрэнгын орооһон гэхэдэ, һая болотор нэгэшье центнер сэбэрлэгдээгүй. Тиимэ зандань Загарайн үрэһэ шалгадаг лабараторидо эльгээхэдээ, колхозой агроном, партбюрогой секретарь Ц. С. Ринчинов юу бодоо юумэ агшаб? Жэлэй инвентаризациин болоходо, мүнөө байһан нэрэтэй орооһон шэгнэгдээгүй, баһал багсаагдаһан аад, хайшан гээд 400-гаад центнер таряан үлүү гарашоо гэлдэдэг юм?

Юрэдөө орооһоной орошо, гарашые хуряагдаһанһаань эхилээд нарин нягтаар шалгаха, үлөөшыень шэгнүүр дээрэ табижа, гүйсэд бүридхэхэ түсгаар комисси байгуулжа, тоосоото-һунгалтын хамтын суглаанай урда тодоруулха шухала гэжэ дурадханаб.

Урдань манай колхоз огород яһала эрхилдэг, тиигээд гаргашаа харюулхаһаа гадна, олзотоод байдаг һаа, мүнөө тэрээнһээ гансал гарзада ороно. Теэд яажа хаб даа. Хабар таряад, намар эрьехэдэнь хубхай үрмэдэһэн байгаа бэд даа. Огород һайнаар эдлэхэ гэбэл, мүнөөнһөө хүдэлмэри ябуулагдаха байгаа гүб даа. Теэд юушье үгы хаям. Юумэ хэдэггүй намшуу үбгэдэй, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй ажал зохидоор эмхидхээд, түлөөһэ хүлһыень ойлгуулаад табибал, ехэ юумэ бүтээхэ һэн.

Харууһа абхууһанай мууһаа саг болзорһоо урид эбдэрһэн автомашина, трактор бүридхэхэ, тоолохо болоо һаа, захагүй олон. Хэтэрхэдээ Дашипунсэг Дараев гэжэ тракторист нёдондо айлай үмсын үбһэ асарһан боложо, архи уухын талаанда артелиин тракторые уһанда унагаажа жэбэрээгээд, үтиил болгожо хаяһан аад, ямаршье зэмэ, яла амасаагүйнь гайхалтай.

Колхозой түбэй хойто захада һаалиин ехэ гүүртэ дарагар шэнэ байрада түбхинэнхэй юм. Тэндэ оньһон аргаар үнеэ һааха түхеэрэлгэ тодхогдожо, үнгэрһэн жэлэй ноябрь хүрэтэр хүдэлөөд, байрын хүйтэн байһанһаа болюулагдашоо. Тиихэдэнь гараар һү һааха һаалишадые бэдэрһээр байтарнь 5—7 хоногто үнеэд һаагдаагүй. Тэрээнһээ шалтагаалан, олохон үнеэд шэргэшэһэн байна.

Үнеэдэй байранууд түд бүри олохон мянган түхэригөөр бодхоогдоһон, томо гэгшын силосэй бетон башнинууд, траншейнууд бии. Теэд тэдэмнай мүнөө хооһон. Иимэ амһартануудай байжа байтар, үнгэрөөшэ зун силос газар дээрэ дарагдаһан аад, мүнөө яс хүрэшэнхэй. Урданайхяараа башни соо силос дараһан байгаа һаа, тэндэһээ һаалишад гэдхэн шэмэтэ тэжээл бэлэхэнээр абажа, үнеэдтээ эдюулхэ һэн бэзэ.

Энэ гүүртын байдал дээрэһээ харахада, ехэ гаргаша хэжэ түхеэрһэн шэнэ байра байдалаа, хүндэ хүшэр хүдэлмэри оньһожоруулха арга боломжонуудаа зүбөөр ашаглажа, хэрэглэжэ шаданагүйбди. Тииһээ тинтэрээ мүнөө үбһэ тэжээлээр һураггүй һайн жэлдэ 400-гаад үнеэ тэжээжэ байгаад, оройл 130-дынь һаажа, тус бүриһөөнь 3 литр һү шабхахадаа, эгээ мүнөө ямар юумээрээ колхознай мүнгэтэхэ, олзотохоб.

Һүүлэй үедэ колхоздомнай жаяг заршам һуларшоо. Ажалай эмхидхэл, колхозой Уставаар тогтоогдоһон ёһо гурим хүсэд сахигданагүй. Тоосоото суглаанһаа ондоо хамтын суглаан гэжэ болодоггүй. Дутуу дунданууд тухай колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Забановта, парторг нүхэр Ринчиновтэ хэлэхэдэ, бэе бэедээ хаялсадаг, илангаяа нүхэр Забанов шүүмжэлэлдэ дурагүй. Богонёор хэлэхэдэ, нүхэр Забанов жэл хахад хүдэлжэ байбашье, колхознигуудай найдабариие харюулжа шадаагүй. Мүнөө хүрэтэр гэр бүлээ Улаан-Үдэһөө зөөлгэжэ асараагүй, артель дээрээ ортогшоор байрлана. Воскресениие угтуулан 1—2 үдэр урид, хойто тээнь хоёрнэгэн хоног хожомдожо түб хотоһоо хүнгэн машинаар ерээд, 2—3 үглөө конторо соо хүниие хараажа бадашаад, һүхирөөд, ажаллаа гэһэншүү болоод, баһал амаралтын үдэрэй дүтэлхэдэ талиишадаг хүн юм. Үгы гэбэл, үбдөөб гээд бүхэли долоон хоногоор, арбаад үдэрөөр Улаан-Үдэдөө байшадаг. Тиигэжэ «халууржа» байхынгаа һамбаанда аяар Яруна агнахаяа гүйлгэшэхэдөө Забановнай хамаагүйдэ бододог байгаал.

Холын хараа бодолгүй, хара аминайнгаа амарые, үдэрэйл талые хараһан түрүүлэгшэдэ хүндэлэн үгэ хэлээд, колхозһоо үлдүүлһэн, намнуулһан зон олон. Жэшээлхэдэ, залуу механизаторнууд Нанзат Ешеев, Дондок Жимбуев, Жаргал Самьяев, Будажаб Нимаев, Цырен-Даши Дармаев гэгшэд мүнөө ондоо тээ хүдэлнэд.

Эдэ мэтэ манай колхоз дээрэхи дутуу дундануудые саашань тоолоодшье яахаб. Богонёор түгэсхэхэдэ, манай ажахы тушаа Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлени, тэрэнэй партком зорюуталан анхаралаа табижа, зохихо хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдаха байнаб.

Ц. Дугаров
бэшэжэ абаба.

Загарайн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз.

ЛИТЕРАТУРА, ИСКУССТВЫН ҺОНИН

ХОЁРДОХИ АМИСХААЛ

Дүшэ хүрэһэн хүн нилээдшье дүй дүршэлтэй, ажабайдалай али болохо богоһо ялхинуудтай ушарһан байха. Хэды тиибэшье, өөрынгөө эрмэлзэлгые, шэнэ бодолой дэлисые дүй дүршэлтэеэ, сэсэн ухаантаяа холбохо гээшэ бэрхэтэй байдаг.

Би нэгэ поэт тухай хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Ленинскэ шанда зууршалагдаһан номуудай нэгэнэйнь автор, азербайджан поэт Расул Рза тухай хөөрэхэм. Расул—мүнөө 50 наһатай. Хэды тиибэшье, тэрэ залуу зан абарияа табяагүй, болбосоронхой хүн. Би тэрэнэй зохёолнуудтай бүри хорёод жэлэй саана танилсаа һэм, харин өөртэйнь арбан хоёр жэлэй танилби. Расул Рза дүшэ хүрэтэрөө юрын лэ һайн поэт байһан юм. КПСС-эй ЦК-гай XX съездын һүүлээр тэрэнэй шүлэгүүд соо социалис реализмын ёһото шэнжэнүүд тобойн гаража, эдир залуу аялга зэдэлбэ. Мүнөө 1963 ондо совет поэзиин новаторнуудай нэрэ дурда гээ һаань, би Расул Рзае хамагай түрүүндэ нэрлэхэб.

Дэлхэйн олон гүрэнүүдээр аяншалга, олон яһатанай соёл болбосоролой баялигуудтай танилсалга поэдтэ ехэхэн нүлөө үзүүлээ.

Ажабайдалай эрилтээр яаха аргагүй тайлбарилагдаха болоһон асуудалнууд тушаа шадал мэдүүлмэ шанга хоолойгоор дуулахын түлөө шүлэгэй шэнэ формо, маяг хэрэгтэй ха юм. Ажабайдалайнгаа олон жэлэй дүй дүршэл, зүрхэнэйнгөө ошото мэдэрэл, залуу охиие хабсарган, Расул шэнэ шүлэгүүдые бэшэнэ.

Расул Бакуда ажаһуудаг. Тэрэ хадаа хото городой поэт гээшэ. Баку городой хүгжэлтэ, тэрэнэй сэсэрлиг бульварнууд, шэнэ театр, кафе, завод, шэнэ кварталнууд поэдтэ ехэхэн нүлөө үзүүлээ гэжэ һанагдана.

Минии һанахада, Расулай зохёолнуудай дэлисэдэ кинематографиин ажал ехэхэн нүлөөлөө. (Расул Рза олон жэлдэ Азербайджанай кинематографиин министр байһан юм). Кино гээшэмнай хододоо залуу, ажабайдалай хүгжэлтэһөө уламжалан, шэнэдхэн хубилгагдажа байдаг искусство ха юм даа. Энээл энэ шэнэ үүсхэл гаргахадань поэдтэ туһалаа гэжэ һанагдана.

Расул Рза—гүн бодолтой поэт, Тэрэнэй философско шүлэгүүдынь хүнэй бодол яаха аргагүй эзэлэн абадаг. Минии урда Ленинэй шанда зууршалагдаһан «Минии зосоо хабар» гэжэ номынь хэбтэнэ. Хэды шүлэгүүдэйнь нэрые дурдаха хүсэлэнтэйб: «Минии зосоо хабар», «Хабар дүтэлбэ», «Баку», «Минии үйлсэ», «Шэнэ байра», «Шэнэ үгэ», «Найдал этигэл хоёр тухай», «Архинша Искендер», «Кибернетикэ», «Түрэл нютагһаа холо», «Алжирай площадь дээрэ», «Хүнэй ажабайдалай нэгэ үдэр», «Шалгалтын үдэрнүүд» гэжэ поэмэ.

«Шалгалтын үдэрнүүд» гэжэ поэмэ ганса нэгэ хүндэ һүгэдэн шүтэлгын үе тухай бэшэгдэһэн поэтическэ түрүүшын уран зохёолнуудай нэгэн.

Азербайджанай классическа, мүнөөнэй литература — арадай гайхамшагта дуун болоно. Харин Расулай аялга энэ дуунай эгээл һайхан дээжэнь болоно бшуу.

Назым Хикмет.

НАЦИОНАЛЬНА КИНОСТУДИНУУД ТУХАИ ХЭДЭН ҮГЭ

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай ороной национальна киностудинуудай ажал һайжаржа байнхай. Тэдээн тухай хэлэхэ үгэнүүд олон. Зарим кинонуудай һүүлээр харагшаднай урма таһарангяар иигэжэ асуудаг: «Ажабайдалда болодог ушар фильм соо яахадаа дан бэлэхэнээр, хүнгэхэнөөр харуулагданаб?». Иимэнүүд асуудалнууд олон киностудинуудай ажал хүдэлмэриин дутуутай байдаг дээрэһээ гарадаг.

Би һаяхан Бакуда режиссер Тофик Таги-заде гэгшын табиһан «Ажал ба улаан сэсэгүүд» гэжэ киню харааб. Хамагай түрүүн хэлэхэдэ, нэрэнь дан гоёшог байна. Фильм үргэн олон харагшадта хүрэжэ ошотороо юрын аад, зохидхон нэрэтэй болохо бэзэ гэжэ найдагдана. Хэды тиибэшье, энэ кино удхынгаа талаар муу болоогүй—харагшадай анхарал татамаар. Бэлигтэй хатаршан Махмуд Эсамбаевай намтар сюжедэйнь үндэһэ һуури болоно.

Эдир наһанай, хүнэй болбосоролой намтар экран дээрэ харуулагдажа, артистын ажабайдалай гол замууд бидэндэ эли болож үгэнэ. Эсамбаевтай суг хадын хүнэй, артистын эсэгын рольдо актер Владимир Тхапсаев фильм соо наадана. Одоол энэ хүмнай кинематографай олзол! Тхапсаев мэдэрэл бодолоор гүнзэгы, үлүү шашаг үгэгүй, тэрэнэй наадахада зүрхэ сэдьхэлэй хүгжэм сэбэр сэхэ һанаа бодолтой таарана. Фильмын эпизод соогуур Эсамбаевай хатар хүнэй гайхамаар, уярмаар һайхануud. Одоо энэмнай ёһотойл искусство гээшэл даа.

Азербайджанай киностуди энэ фильмээрээ ехэхэн амжалта туйлаа гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй. Энэ кино хаанашье һонирхон хараха бэзэ.

Грузиин режиссер Тенгиз Абуладзын «Би, хүгшэн эжы, Илико ба Илларион» гэжэ шэнэ картина манай ороной кинематографиин ажабайдалда ехэхэн ушар болохо бэзэ. Энэ режиссерые бидэ үнинэй мэдэхэбди. «Хүнэй үхибүүд» гэһэн гайхамшаг уран, хүнэй сэдьхэл хүдэлгэмэ фильмыень бидэ хараа һэмди. Харин мүнөө бидэ тэрэнэй гурбадахи картиныень баясан угтабабди.

Энэ картиные комеди гэжэ нэрлэмээр. Тиимэ даа, Зурико гэжэ хүбүүхэнэй намтар, тэрэнэй залхууда дураа гутаһан хүгшэн эжынь, багшань, харин һүүлдэнь һэбхи ябадалдань гомдоһон басаган—эдэ бүгэдэ энеэдэтэйшье, һонирхомооршье. Режиссерой ажал хүдэлмэри шог зугаагаар нэбтэрэнхэй, залуу артист Зураб Орджоникидзе шадамараар наадаа. Хэды тиибэшье, энэ картиные комеди гэжэ нэрлэхэ дуран хүрэнэгүй. Бидэ эндэ гансал комедитэй ушарна бэшэбди, харин ажабайдалай хэдэн бодото үзэгдэлнүүдтэй уулзанабди. Нээрээшье, манай байдалда үнэхөөрөө болодог ушарнууд эндэ харагдана, һүүлэй һүүлдэ энэ тоомгүй хүбүүхэн зулгы налархай хүн болоно. Бидэнэр тэрэнэй ерээдүйдэ этигэнэбди, ажабайдалайнгаа жолоое бүхөөр адхаха эрэ болохо байһандань һэжэг түрэнэгүйбди.

Һургаал заабари үгэһэн нэгэшье ушар фильм соо байхагүй. Энэ фильмые философско гүн удхатай, ажабайдалһаа һургаал абажа, һайн хүнэй урган гараһые харуулһан зохёол гэхэдэ болоно.

«Ши үншэн бэшэш»—Ташкентын студиин фильм. Энэнэй урда тээ хэнэйшье мэдэһээр тус студи маанадай урмые хухалдаг һэн. Юрэдөө студида зохёохы арга боломжо мүнөөдөө үгы гээшэ гү? Тиимэ бэшэ даа, һайн зохёол гаргаха арга боломжо яһала бии. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ 12 үншэн үхибүү хүмүүжүүлжэ, бүхы Узбекистан соо мэдээжэ болоһон юрын түмэршэ дархан тухай Рахмет Файзиин сценаряар режиссер Шухрат Абасов шэнэ кино табиба. Энэ шэрүүншэг абаритай, хүдөөгэй түмэршэ дархан ажабайдалай хэды хүндэ хүшэр байгаашье һаа, тэрээндэ һаатан һамшангүй, сэдьхэл зүрхөөрөө налархай, уян, ёһото хүн байһандаа үншэн үхибүүдые орхиногүй бшуу. Ажабайдал — мэлигэн сагаан харгы бэшэ, ажабайдал—ялхитай харгы гэжэ ойлгонобди.

Киевэй студи һүүлэй жэлнүүдтэ хүгжэжэ байна. Һаяхан Анатолий Кузнецовой «Бидэ—хоёр эрэ хүн» гэжэ сценаряар Юрий Лысенкын табиһан кино харабабди. Энэ фильм соо нэгэ залихайшаг жолоошон заахан хүбүүнтэй нүхэсэнэ. Эндэ юрын хүнэй хуби заяан, хүнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ хөөрэлдөөн гарана...

Манай олон республикануудай студинууд совет хүнэй шэнэ шэнжэ, бодол эрмэлзэлгые, омогорхол хүсэлые харуулхые оролдодог болонхой. Мүнөө экран дээрэ хойно хойноһоонь ёһото социалис искусствын зохёолнууд гаража байна. Энэнь тон һайшаалтай.

Яков Варшавский,
«Искусство кино» журналай редакторай орлогшо.

Шэнэ техникээр зэбсэгжүүлэгдэнэ

Улаан-Үдын судна заһабарилгын заводой цехүүдтэ түмэр отолдог олон шэнэ түхеэрэлгэнүүд энэ жэл нэмэгдэжэ абтаба. Заводой механо - хабсаралгын цехтэ түмэр отолдог, соолодог, токарна болон карусельнэ машинанууд тодхогдожо, хүдэлгэгдэһэн байна. Мүнөө тэндэ түмэр утаруунь харуулдадаг станок тодхогдожо байха юм.

Оньһото шэнэ техникэ түргэн тодхохо хүдэлмэри слесарь-монтажнигууд И. Е. Филиппов, Е. Т. Астраханцев, Р. Н. Черных, электригүүд Н. А. Мухин, Я. В. Марвин, мастернууд Н. С. Красиков, Я. А. Акатов болон бусад эршэмтэйгээр ябуулаа.

Д. Балданов.

Уншагшадай конференци

Ленинэй шанда дэбжүүлэгдэһэн «Харьялан урдаа Хелгомнай» гэжэ Барадий Мунгоновой романаар уншагшадай конференци республикын уран зохёолшодой съездые угтуулан, Үлдэргын найман жэлэй һургуулида болобо. Энэ конференцидэ һургуулиин багшанар, һурагшад, мүн бусадшье эдэбхитэй уншагшад суглараа.

Уран зохёолшо Цокто Номтоев буряад литературын хүгжэлтэ тухай хэлээд, «Харьялан урдаа Хелгомнай» гэжэ романай автор Б. Мунгоновой зохёолнууд тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө. Мүн залуу уран зохёолшод, багшанар К. Ш. Цыденов, М. Ц. Цыренов, хэлэ ба литературын багша Н. Б. Чимитова гэгшэд романай онсо уран илгаа тухай тодо һонороор хөөрэбэ. Һурагшад Г. Цыренова, Ц. Цыжипова, К. Эрдынеев, Д. Дамбаринчинов гэгшэд өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэхэдээ, тус роман һонирхогдожо уншагдаа, һайн талынь геройнуудай шэнжэ шанар манда бүхөөр хадуугдаа гэжэ мэдүүлбэд.

Сэсэгма Цыжипова,
һургуулиин пионер-вожата.

Яруна.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур
1963 оной февралиин 15.

ХИЛЫН САAНАҺ

Н. С. Патоличев Японһоо мордобо

ТОКИО, февралиин 13. (ТАСС). СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министр мүнөөдэр Токиоһоо мордобо.

СССР Япон хоёрой хоорондо 1963—1965 онуудта эд бараа андалдан абалсаха, түлөөһэн тухай удаан болзорой шэнэ хэлсээн Н. С. Патоличевой Япондо байха үедэ баталагдаа, тэрэшэлэн СССР-эй Алас-Дурна зүгэй районууд болон Японой хоорондо худалдаа наймаа хүгжөөхэ тухай бэшэгүүд эндалдан абтаһан байна. Японой премьер-министр Икэдэ болон Министрнүүдэй Кабинедэй бусад гэшүүдтэй, тэрэшэлэн Японой ажал хэрэгэй хүнүүдэй олон тоото түлөөлэгшэдтэй Н. С. Патоличев уулзаа. Мүнөө үеын хэдэ хэдэн промышленна предприятинуудые хараа.

Арадай нэгэдэмэл фронтын бүхэпольско комитедэй пленум

ВАРШАВА, февралиин 13. (ТАСС). Арадай нэгэдэмэл фронтын бүхэпольско комитедэй пленум эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ. ПОРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Владислав Гомулка пленум дээрэ үгэ хэлээ.

Арадай нэгэдэмэл фронтын 1963 ондо хэхэ хүдэлмэриин түсэбые пленум нэгэн дуугаар баталан абаа.

Индонезиин компартиин ЦК-гай пленум хүдэлмэреэ дүүргэбэ

ДЖАКАРТА, февралиин 13. (ТАСС). Индонезиин коммунис партиин ЦК-гай пленум эндэ гурбан үдэрэй турша соо үргэлжэлөөд, мүнөөдэр хүдэлмэреэ дүүргэбэ. КПИ-гай ЦК-гай түрүүлэгшэ Айдидай политическэ элидхэлые, ороной эзэд баяшуулда ямараар хандаха тухай асуудалые, таряашадай асуудалые болон партиин байгуулалтын асуудалнуудые пленумдэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ. Партиин хүтэлбэрилхы органуудай составта пленум хубилалтануудые оруулаа.

Будапештын сүлөөлэгдэһэнэй ой

БУДАПЕШТ, февралиин 13. ТАСС-ай корреспондент М. Попов иигэжэ дамжуулна:

Будапештые Совет Армиин сүлөөлэһэнһөө хойшо мүнөөдэр 18 жэл гүйсэбэ. Венгриин 2 миллион шахуу хүн зонтой ниислэл үдэр ерэхэ тудам гоё һайхан болоно. Мүнөө үеын таарамжатай зохид гэрнүүдтэй байрын шэнэ районууд город соо бии болоо. 1949 оһоо хойшо Будапештын хүн зон 94 мянган шэнэ квартира абаа, саашанхи 15 жэлэй турша соо эндэ үшөө 250 мянган квартира баригдаха юм. Эдэ бүгэдын эсэстэ ниислэлдэ гэр байра дуталдахаяа болихо байна.

Венгриин ниислэлдэ саһатай хүйтэн байгаашье һаань, ажабайдал бурьялан соробхилжо байдаг.

Чепельскэ металлургическа комбинат, «Ганц-Маваг» гэжэ машина бүтээлгын болон дизель бүтээлгын завод, «Вереш Чиллаг» гэжэ тракторна завод судна бүтээлгын завод, «Икарус» гэжэ автобусно завод, «Орион» гэжэ радиозавод, бусад олон предприятинууд дүүрэн хүсөөрөө хүдэлнэ. Эдэнэй бүтээһэн зүйлнүүд Венгриһээ ондоо тэзгүүршье мэдээжэ болонхой.

Будапештдэ мүнөө хори гаран театр болон концертнэ залнууд, 105 кинотеатр, олон библиотекэ, музей, выставкын залнууд хүдэлдэг.

ВНР-эй Гүрэнэй суглаанай болон нютагай Соведүүдэй һунгалтада Венгриин ниислэл эдэ үдэрнүүдтэ бэлэдхэл хэжэ байна. Будапештын һунгуулиин комиссиин заседани үсэгэлдэр боложо, ниислэлэй нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудай спискэнүүдые баталаа. Мүнөө Будапештын районой Соведүүдтэ 1.600 шэнэ кандидадууд дэбжүүлэгдээ.

Немец арадай аша туһада

БЕРЛИН, февралиин 13. (ТАСС). ГДР ФРГ-эй хоёрой энхэ тайбанаар зэргэ оршон байхань шухала гэжэ СЕПГ-гэй VI съезд дээрэ хэлэгдэһэн байгаа. Иигэжэ энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха тухай СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь В. Ульбрихт дурадхал оруулһан байна. Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федерациин генеральна секретарь Луи Сайян энэ дурадхалыень дэмжэбэ. Германиин хоёр гүрэнэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха энэ программа хадаа ГДР-эй амгалан ёһоной политикые харуулна гээд «Нейес Дейчланд» газетэдэ хөөрэхэдөө Луи Сайян мэдүүлээ. Тус программа Европодохи аюулгүй байдалай асуудалнуудые шиидхэхэ зам харуулжа үгэхэһөө, буу зэбсэг хүрэалгые бэелүүлгэдэ туһа нэмэри болохоһоо гадна, бүгэдэ ниитын эб найрамдалай аша туһада таарууһаар Германиин хоёр гүрэнэй хоорондо һайн харилсаа тогтоохо хэрэгтэ зорюулагдана, бүхы немец арадай хүсэл эрмэлзэлгэдэ тааралдана.

Партизануудһаа айна

ХАНОЙ, февралиин 13. (ТАСС). Урда Вьетнамай засагаархид орон дотор партизануудай хүдэлөөнэй улам ургажа байһанһаа һүрдэн айдаг дээрэһээ, имагтал тосхонуудые бэшэ, харин бүхэли городуудые шүбгэтэй шабын түмэрөөр, шулуун ханануудаар хүреэлхые хүсэжэ байнхай. Сайгоной радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор Сайгоной зарим кварталнуудые тойруулан метр хахад үндэртэй, зургаан километрэй шулуун хана бодхоогдоо. Эдэ кварталнуудта гол түлэб ажалша зон ажаһуудаг. Мүнөө тэдэнэр ондоо нютагуудтай ямаршье холбоо барисаа байгуулха аргагүй болонхой.

Эрхэ сүлөөтэй болоһон африканска залуухан ... ветскэ Союз экономическа туһаламжа ехээр үзүү... жэлтэдэй хабаадалгатайгаар промышленна предпр... лагдана. Советскэ Союзһаа эдэ гүрэнүүдтэ техн... рэглэлэй шухала хэрэгсэлнүүд, эдеэ хоолой зүй... Һүүлшын хоёр жэлэй үедэ Гвинейскэ Республика... тэй автомашина, зуугаад трактор, комбайн, станог... техникэ эльгээгдээ. Зураг дээрэ: «Москвич» гэжэ ... Конакри городой үйлсэдэ.

ООН-ой конферен...

ЖЕНЕВЭ, февралиин 13. (ТАСС). Хүгжэлтэ багатай районуудай эрилтэ хэрэглэмжые хангахын тулада научна болон техническэ эрдэмые хэрэглэхэ талаар ООН-ой конференци Женевэдэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Дэлхэйн 90 шахуу ороноһоо энэ конференцидэ ерэһэн 1700 делегат хүдөө ажахы, хүдэлмэриин хүсэн, байгаалиин баялигууд, транспорт, хүгжэлтэ багатай оронуудта зорюулан научна болон техническэ кадрнуудые бэлэдхэхэ гэхэ зэргын асуудалнуудаар. 450 гаран бэшэмэл болон үгөөр хэлэгдэһэн элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсээ.

Социалис оронуудай делегацинууд конференциин хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэдэнэр дэлхэйн хүгжэлтэ багатай районуудай эгээн лэ шухала... жэнүүдые ханга... халнуудые оруу... рикын залуу ор... Латиин Америкы... үгэ хэлэһэн хэдэ... дэглэһэн байна. Чехословакиин, ... шын, Болгариин ... тэд болон техни... хэһэн элидхэлнү... нирхогдоо.

Хара металлур... рюулан, Г. Ф. М... Женевэдэхи ... ной нүгөөдэ ... ференциин он... рэ Таджигай СС... академиин прези... хэлэһэн үгэнүүд ...

Гансахан за...

ДЕЛИ, февралиин 13. (ТАСС). Ондо ондоо социальна системэнүүд энхэ тайбанаар зэргэ оршон байжа шадаха гэжэ бүхы дэлхэй дээрэ мэдэрэгдэхэ ёһотой гээд Грециин бүлэг корреспондентнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө премьер—министр Неру мэдүүлээ. Хүн түрэлтэндэ ондоо зам байхагүй. Ямаршье ондоо замаар дабшаха болоо һаа, имагтал дайн байлдаанда хүргэхэ. Тиимэһээ энхэ тайбанаар зэргэ оршон байжа болохо гэжэ би этигэнэб гээд Неру онсолон тэмдэглээ. Асуудалнуудта харюусахадаа Неру иигэжэ зааг... һээ сүлөө орон н... хүсэдөөр шиидхэ... байгаа һаа, гүрэ... харилсаануудые һ... рамжатай эрхэ б... Рапацкын түсэбэ... нарынь иимэ бай...

Балканда атоми... байгуулха гээшэ ... дохи шахардуу ш... ларуулгада туһа... дэглээ.

„Мүнөө үе сагай эди шэ...

ГАВАНА, февралиин 13. ТАСС-ай корреспондент А. Иванников иигэжэ дамжуулна:

Советскэ «ТУ-114» самолёт Гаванай Хосе Мартин нэрэмжэтэ аэропорт дээрэ харуулагдаа. Бороотой байгаашье һаань, агаарай энэ асари томо онгосые хараха дуратайшуул тон олон байгаа. Гаванаһаа 18 километр холо байдаг аэропортдо бүлэг олон хүдэлмэришэд, алба хаагшад, студентнүүд, дүтэ шадарай тосхонуудай таряашад, һургуулиин үхибүүд суглараа.

«ТУ-114» само... май дээгүүр хүн... жээндэ зогсожо ... агаарай онгось... ехээр һонирхоо. ... хан! Һайн даа, ... абъян хаа хаана...

«Мүнөө үе сага... рахын тулада ... зорюута ерээб» ... винциин загаһаша... хэлээ.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ПОРП-гэй ЗЭРГЭ УРГАНА

Польшын хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл парти улам залуу боложо байна. Партиин гэшүүнэй кандидадта нёдондо жэлдэ абтаһан 132 мянган хүнэй гурбанай нэгэ хубиһаа олониинь 25-һаа дээшэ бэшэ наһатай юм. Эдэнэй олонхинь социалис залуушуулай союзай болон хүдөөгэй залуушуулай союзай гэшүүд болоно. «Трибуна люду» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, 1963 оной январиин 1-нэй байдалаар ПОРП-гэй гэшүүдэй болон гэшүүндэ кандидадуудай тоо 1.397 мянган хүн болоо.

ЧЕХОСЛОВАКИИН ПРОМЫШЛЕННОСТЬ ХҮДӨӨ АЖАХЫДА ТУҺАЛНА

Чехословакиин хүдөө ажахы үнгэрэгшэ жэлдэ 2 миллиард шахуу кроной хүдөө ажахын техникэ абаа гэжэ ЧТК агентство мэдээсэнэ. Республикын промышленность хүдөө нютагуудта 20.000 трактор, 2.000 үлүүтэй тарянай комбайн, 27.000 навесной зэр зэмсэг, хартаабха малтадаг 1.000 машина болон бусад олон техникые үгэһэн байна.

Хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха шэнэ гурим орон дотор тогтоогдоо. Машинануудай орёо нарин бэшэ, жэжэ заһабари хүдөө ажахын нэгэдэмэл кооперативуудай заһабарилгын мастерскойнуудта хэгдэдэг. Бүри орёо ехэ заһабаринууд МТС-үүдтэ болон заһабарилгын тусхай мастерскойнуудта бэелүүлэгдэдэг юм.

РАДИОРЕЛЕЙНЭ ЛИНИ ХҮДЭЛНЭ

Телевизионно дамжуулгын Москваһаа хэгдэхэдэ, СССР болон США-гай хоккейнэ командануудай спортын ордон соо уулзалгые Румыниин хэдэн зуу мянган хүн февралиин 8-да телевизорээр хараа. Советскэ аппаратураар хангагдаһан шэнэ радиорелейнэ линиин Москва Бухарест хоёрой хоорондо байгуулагдаһанай ашаар энэ уулзалгые хаража шадаһан байна.

Шэнэ лини СССР-эй хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта баригдаһан байгаа.

КУБАДА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН ДЭЛГЭРНЭ

«Социалис мүрысөө эмхидхэхэ тухай дүрим» Гаванада толилогдоо. Энээниие ажалай министерство зохёогоод, Кубын Республикын Министрнүүдэй Совет һайшааһан байна.

Бүхы орон дотор социалис мүрысөө эмхидхэхын тулада национальна комитет байгуулха гэжэ дүримэй ёһоор хараалагданхай.

ХИТАДАЙ ПОЛИНУУД ДЭЭРЭ ЭЛЕКТРЫН ХҮСЭН ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

Хитадай эгээл захын нютагуудта электрын хүсэн хэрэглэгдэдэг болоо. Мүнөө жэлдэ Хубэй, Цзянсу, Хэбэй, Шэньси болон бусад провинцинуудта хүдөөгэй электростанцинууд баригдажа байна.

Хүдөө ажахыда электрын элшэ хүсэн бүри үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Һүүлшын дүрбэн жэлэй турша соо газар уһалалгада хэрэглэгдэдэг электрическэ бүхы установконуудай хүсэн хамта дээрээ нэгэ миллион киловатт болоһон байна. Электро-механическа түхеэрэлгэнүүд, хүдөө ажахын машинанууд болон багажа зэбсэгүүд һүүлэй жэлнүүдтэ орон дотор нилээд олоор гаргагдадаг болоо. Хэйлунцзян болон Хэбэй провинцинуудай таряашад нёдондо жэлдэ 1961 онойхидо орходоо 2,5 дахин олон электро-механическа түхеэрэлгэ абаа.

(ТАСС).

Чехословакиин Социалис Республика. ЧССР-эй түмэр харгын заһабари дээрэ совет техникэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Энэ түхеэрэлгын ашаар заһабари тон түргэн хэгдэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзһаа асарагдаһан кранаар рельс табижа байна. ТАСС-ай фото.

Суүд дээрэһээ

Хулгайшад, мэхэшэд су... урда зогсобо

РСФСР-эй Верховно сүүдэй уголовно хэрэгүүдэй талаар судебнэ коллегиин нүүдэл сесси Свердловск хотодо нээгдэбэ. РСФСР-эй Верховно сүүдэй гэшүүн И. Н. Карасев түрүүлэгшээр һууба. Сүүдлүүлэгшэдэй һандали дээрэ бүлэг жулигууд, аралжаашад, валютчигууд һуугаа.

Энэ хэрэг тухай доор хэлэхэмнай.

***

Буурал оройтой Ураалай шэлын үнгэтэ эрдэни шулуун эртэ урда сагһаа хойшо алдар сууда гаранхай. Шулуу, алта, мүнгэ һиилэдэг искусствын мастер П. Бажовой элинсэг хулинсаг хадаа Свердловскын шулуу болон алта, мүнгэ һиилэдэг һиилүүрэй фабрикын, мүн «Русский самоцвет» гэжэ заводой коллективүүд болоно.

Гэбэшье эдэ предприятинуудай хажуугаар тэдэнтэй атаа мэеэ буляалдагшад бии болошоһон байгаа. Тэдэнэр алтан бугааг, бэһэлиг, гуу (медальон), шэхэнэй һиихэ үнэтэ эрдэни шулуу һуулган хэдэг болоһон байна. Атаа мэеэ буляалдагша тэрэ «предприятиин» гэрэй ханада гаршагшье байгаагүй, мүн адрес үгэдэг бюродо, городой телефоной станцидашье саарһан дээрэ нэрэ, саһан дээрэ мүргүй байшоо. Тэрэ «предприятиие» эмхидхэгшэд үбгэн цыган Саид Оглы Николай болон Платон хүбүүдтэеэ олондо мэдээжэ болонгүйхэнөөр дуугай һуухые оролдоо.

Энэ нюуса «предприяти» түүхэй эд абадаг, мастернуудые хаанаһаа олодог байгаа гээшэб?

Тэдэндэ түүхэй эд оложо үгэдэг ута гартанайнь нэгэн С. И. Бараненков гэгшэ байһан юм. Энэ мэхэшэн олон жэл соо түрмэдэ хаагдажа гараһанайнгаа удаа Магаданай приискэнүүдтэ ойро һууриҗаһан байна. Тинхэ зуураа һэшхэл үнгэ, этигэл найдабаряа алдаһан хүнүүдтэй холбоорилдожо, тэдэнэрэй туһаламжаар элдэб үнэтэ материал суглуулаад, тэрэнээ Свердловск болон бусад городууд руу эльгээдэг байба. Тохоршоһон тэрэ гэмтэн хоёр жэлэй турша соо «Бургала» болон алтанай бусад приискын улайха нюур, барайха шарайгаа барагдаһан хэдэн хүдэлмэришэдэй туһаламжаар 29 килограмм алта хулгайлһан байха юм.

Аралжаашадай шэнээр тогтооһон тэрэ «фирмэдэ» хүдэлхэшье хүнүүд олдобо. Тэдэнэр Свердловскын алта, мүнгэ, үнэтэ шулуу һиилэдэг, дархалдаг фабрикада хүдэлдэг Н. Ф. Ломаев, Г. И. Заровнятных гэгшэд болоно. Эдэ хоёр фабрикадаа хүдэлһэн халаанайнгаа һүүлээр Оглыда ажалладаг байгаа.

Алта, шулуугаар хэгдэһэн эдлэлнүүдэйнь зарим олзо, Оглы болон тэрэнэй хүбүүдэй «фирмэдэ» ородог байһан юм. Шуран шулдааг аралжааша һолёошо этэгээдүүд гол зөөринүүдэе алтаар наймаа хэжэ олоһон олзоһоо оруулдаг байба. Тэрэ алтаниинь гансахан Сибириин приискэнүүдһээ бэшэ, мүн Ураалай шэлын приискэнүүдһээ харанхы мүрөөр тэрээн руу гулдидаг байгаа һэн. Миасска болон Салдинска приискэнүүдтэ малтагдаһан бутархай болон сула алта тэдэ приискэнүүдтэ урдань хүдэлжэ байһан Ю. Жарков, В. Вахтов болон бусад эдэ аралжаашадта үгэдэг байба.

Ленскын приискэдэ хулгайшан И. Череповский толгойлогшотой бүлэг дээрмэшэд хүдэлжэ байба. Тэндэһээ эльгээгдэһэн алтан үнэтэ эдлэл бүтээдэг фабрикада хүдэлжэ байһан Б. Лерман, Г. Вьюнов, Н. Екатрининский гэгшэдэй зууршалгаар Саид Оглын нюуса жа... гаа. Эдэ мэхэшэд... маан руу олохо... хээ.

Оглы болон тэ... болон алтаар хэ... Грузи, Армени, ... тика, Украина ру...

Алтанда умб... иигээд лэ буруу ... толгойлогшо Ал... үнэтэ товар абаа... тараа баригдашоо... ной бусад газар... шад хиналтада ... мүнөө булташаа ... бод.

Аюулта гэм х... вет хуулиин ша... хабаадуулагдаха ... һэжэг түрэнэгүй. ... юумэн һанаа зоб... зарим предприяти... лэгшэдэй алмай ... гагүй байһан дээ... хугасаада иимэ е... байһаниинь гэмш...

Сүүд гансахан ... арадай нангин з... дые хэһээхэһээ ... хиналта шалгалт... хүтэлбэрилэгшэдэ... хэмжээндэ хабаад...

Редакт...
Ц. Ц...

Манай адрес, телеф...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ле...
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. ре... ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жиз... —24-74, сельского хозяйства, советского строите... ры—47-59, промышленности, транспорта, инфо... литературы и искусства—34-05, писем и рабсе... отдел переводов и корректорская—35-95, бухг...
Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министер... Бурятской АССР.
Н00351.